

Завтра — Всесвітній день водних ресурсів Спільні води — спільні дії

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Проведення Всесвітнього дня води 1992 року започаткувала Організація Об'єднаних Націй. Мета — привернути увагу до проблем, пов'язаних з водним чинником. Адже вода — найважливіша складова життя людини та всього живого на Землі, необхідний ресурс стабільного розвитку людства, економіки кожної країни, окремої людини.

І хоча вона належить до відновлювальних ресурсів і загальна кількість її на Землі залишається стабільною, запаси придатної до споживання води неухильно зменшуються внаслідок зростання масштабів її використання.

На знімку: у столичному комунальному підприємстві «Водно-інформаційний центр» (музей води).

Брюссель готовий до вироблення прозорих дій щодо нашої ГТС

У Брюсселі з візитом перебувала Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко. Вона заявила, що Європейський Союз зацікавлений, щоб українська газотранспортна система була модернізована, мала належне технічне обслуговування та транспортувала російський газ до Європи безперебійно.

Досіяти заважають дощі

ВРОЖАЙ-2009

У Криму цьогоріч сподіваються збільшити виробництво зернових до двох мільйонів тонн. За оперативними даними, під урожай-2009 на півострові вже посіяли 75 тисяч гектарів ранніх ярих із підготовлених 84,5 тис. га. Завершити роботу не дають рясні дощі, щодня вдається засівати не більше 300 — 500 гектарів. Майже відсіялися підприємства Красно-перекопського, Нижньогірського і Чорноморського районів, де опадів було менше.

А ось поливні землі життєдайної вологи можуть і не отримати. Запланований на 25 березня прийом дніпровської води по Північно-Кримському каналу досі неможливий, адже насосні станції на всіх каскадах знеструмлені через борги за енергоносії. Та й грошей на оплату роботи систем зрошення у селян може не вистачити, бо держава вже не компенсує по сто гривень за кожний посіяний за всіма правилами агротехніки гектар зернових. Тим часом травень синоптики обіцяють спекотний.

Французький варіант

Футбол. Ньон (Швейцарія). Учора у штаб-квартирі УЄФА відбулося жеребкування пар 1/4 фіналу єврокубків.
Ліга чемпіонів (матчі — 9 і 16 квітня). «Вільярреал» (Іспанія) — «Арсенал» (Англія). «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Порту» (Португалія). «Ліверпуль» (Англія) — «Челсі» (Англія). «Барселона» (Іспанія) — «Баварія» (Німеччина).
Кубок УЄФА (матчі — 7/8 і 14/15 квітня). «Гамбург» (Німеччина) — «Манчестер Сіті» (Англія).
ПСЖ (Франція) — «Динамо» (Україна, Київ). «Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Марсель» (Франція). «Удінезе» (Італія) — «Вердер» (Німеччина).

Терпіння і досвіду не позичати

3 часів повторного обрання Володимира Литвина Головою Верховної Ради минуло 100 днів. Термін невеликий, але за цей час вдалося зробити більше, ніж за цілий рік.

► СТОР. 2

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Газове розслідування: думки розійшлися, постанови не прийнято

Ранкове засідання 20 березня

Народні депутати заслухали два звіти тимчасової слідчої комісії з питань розслідування стану функціонування газотранспортної системи України та забезпечення газом споживачів у 2008—2009 роках. Один (ухвалили три члени комісії) оприлюднила голова ТСК Інна Богословська (Партія регіонів), інший (ухвалили сім депутатів) — Сергій Пашинський (БЮТ).

«Звіт на 50 сторінках, який влада не дає почути суспільству», регіонали планують довести до відома правоохоронців і кожного українця, одразу пообіцяла Інна Богословська. Вона заявила: газотранспортна система з 2008 року функціонує в ручному режимі та з корупційними схемами, газові контракти, підписані з Росією, — «збиткові й погані» для нашої країни, а підвищення цін на газ і для населення — найголовніший подразник інфляції.

► СТОР. 2

ПОДІЇ

Федерація роботодавців підкаже уряду, де вихід зі скрути

Свої рецепти організація виклала на тридцяти шести сторінках у програмі загальнодержавних антикризових заходів і вже звернулася до влади з пропозицією підтримати її реальними діями. Урядовців документ ніби і влаштовує. От тільки, кажуть, щось подібне вже мають. У федерації з таким твердженням не погоджуються.

— Влада в цілому не має єдиної антикризової програми, уряд щось собі там створив, Президент і його секретаріат — щось собі, у Нацбанку взагалі — власне бачення. Усі вони працюють у неконсолідованому ключі, тим часом роботодавцям дуже важко орієнтуватися у нинішній складній ситуації в країні, — наголосив під час презентації програми голова Ради ФРУ Юрій Бойко.

► СТОР. 6

Чергова жертва сомалійських піратів. Серед бранців — українець

Сомалійські пірати захопили увечері 19 березня в Аденській затоці балкер «Титан», що прямував з Чорного моря в Азію з вантажем металопродукції. Відомо, що серед екіпажу з 24 людей (Греція, Філіппіни, Румунія) на борту перебуває один українець — другий інженер судна. Як передає Укрінформ, про це повідомив речник МЗС України Василь Кирилич. За його словами, на момент верстки номера міністерство доручило українському консулу в Греції уточнити цю інформацію у власника балкера.

Під час захоплення, за попередніми даними, ніхто не постраждав. Зараз пірати ведуть корабель в одну із своїх баз, після чого, скоріше за все, розпочнуться переговори.

Боржникам буде сухо в роті

«Чернівціводоканал» розпочав відключення споживачів, які на 1 березня цього року мають борги за послуги водопостачання та водовідведення. Водопостачання буде припинено підприємствам, які два і більше місяці не розраховувалися за воду, повідомила прес-служба міської ради.

Відкриває список боржників туристичний комплекс «Турист», який завинив понад 28 тисяч гривень. Відключення також загрожує заводу теплоізоляційних матеріалів (борг понад 6 тисяч гривень), заводу залізо-

бетонних виробів та конструкцій (борг понад 6 тисяч гривень) та ВАТ «Вимірювач» (борг 1,5 тисячі гривень). «Водоканал» попереджає, що підключення до водопостачання платне і вкотре просить боржників заплатити, повідомляє наш власкор Сергій СУЛИМА.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 6-Й СТОР.

Убивали бомжів і випадкових перехожих

У Запоріжжі затримано групу осіб, підозрюваних у вбивствах п'яти людей. Злочини скоювалися з вересня 2008 року по лютий 2009-го, повідомляє прес-служба УМВС України в Запорізькій області. Жертвами стали 35-річний чоловік і 50-річна жінка, котрі, не маючи постійного місця проживання, оселилися в одному із садових кооперативів Запоріжжя. Їх задушили і спалили в купі ганчірок. 20 листопада 2008 року був зарізаний і спалений чоловік. У січні нинішнього року їх жертвою став чоловік, який пішов з дому після скандалу з дружиною, в лютому — випадковий перехожий. Двоє затриманих були раніше судимі за незаконний оборот наркотиків. Проти підозрюваних порушено кримінальну справу за ст. 115 ККУ (умисне убивство).

Повідомлення прес-секретаря Голови Верховної Ради України для ЗМІ

Інформую, що зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, Президента України Віктора Ющенка, Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко та лідерів парламентських фракцій у Верховній Раді України, ініційована В. Литвином, сьогодні не відбудеться через участь Президента України у заходах з нагоди 370-ї річниці з дня народження Івана Мазепи та з огляду на відсутність у Києві деяких керівників парламентських фракцій.

КОРОТКО

■ В АПК Житомирщини залучено торік понад 180 млн. гривень вітчизняних інвестицій та понад 7,8 млн. доларів іноземних, повідомляє прес-служба ОДА.

■ На Миколаївщині на електричне опалення вже переведено близько 70 бюджетних установ (Укрінформ).

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Діалог замість протистояння

У грудні 2008-го вже ніхто не вірив, що парламент знову працюватиме. Верховна Рада шостого скликання більше скидалася на гібрид арени цирку з полем битви, ніж на законодавчий орган. За рік її існування було витрачено майже 800 мільйонів гривень та ухвалено лише 80 законів. Проста арифметика показує, що кожен закон обійшовся платникам податків у десяток мільйонів.

Над Радою нависла загроза розпуску, ситуація видавалася патовою. З одного боку, утримувати неієздатний парламент — дороге задоволення, з другого — його розпуск призвів би до посилення хаосу, поглиблення економічної кризи та встановлення диктатури.

Депутати всіх політичних сил викликали у людей лише одну реакцію: «Дістали!». Але дочасні вибори ситуацію не вирішили б. Оскільки навіть якщо вони й були б оголошені, то проходили б за старим виборчим законодавством, а це майже не змінило б розклад сил у парламенті.

Єдиним виходом із ситуації була слабка надія на реанімацію законодавчого органу. Оскільки «пацієнт був радше мертвим, ніж живим», взяти на себе відповідальність ризикнув би далеко не кожен. Обрали найдосвідченішого: 9 грудня депутати проголосували за Володимира Литвина (а 11-го він розпочав відновлювати працездатність парламенту). За це рішення проголосували 244 народні депутати.

Його професійний рівень не викликав сумніву ні в колег по коаліції, ні в опозиції. «Обрання Голови Верховної Ради — це позитив, який дає можливість розпочати роботу парламенту», — сказав тоді лідер опозиції Віктор Янукович.

«На цій посаді потрібна людина, яка не допустить дочасних парламентських виборів, для нашої країни вони могли б стати катастрофою. У цій ситуації Литвин мав необхідні дані для виконання цих завдань», — висловив думку фракції комуністів депутат Олександр Голуб.

Робота Верховної Ради умовно ділиться на два періоди: до обрання Литвина — і після. До — зламані мікро-

фони, окупована щитова, бите скло та надуті повітряні кульки, тобто шоу щодня. Після обрання Литвина прихильники епатажу занудьгували: депутати зосередились на законодавчій роботі. Перманентному протистоянню в законодавчому органі, що місцями переходило у бійки, було покладено край, розпочалася рутинна праця, наполегливий пошук консенсусу між представниками непримиренних політичних сил, вдумлива законодавча діяльність.

Після того, як Литвин очолив Раду, витрати на неї зменшилися на 30 відсотків, а зарплати депутатів скоротилися вдвічі. Натомість різко збільшилася кількість ухвалених законодавчих актів. Зокрема, за весь час роботи Верховної Ради шостого скликання, з 2007 року, було розглянуто близько тисячі питань, 53 відсотки з них припадає на час головування Литвина. Половина з 250 законів, ухвалених парламентом майже за рік, були прийняті протягом останніх 100 днів.

Боездатність команди залежить від капітана, армії — від генерала. Цю істину ще раз довів Володимир Литвин, очоливши Верховну Раду. Депутати залишилися одні й ті самі, а ефективність роботи законодавчого органу змінилася, як за помахом чарівної палички. Утім, Литвин вважає, що і цього замало, і обіцяє: «Робитиму все, щоб Верховна Рада нарощувала ефективність».

Литвин робить те, що пропонують люди

Графік його роботи жорсткий. Між веденням пленарних засідань він опрацьовує і сам пише законопроекти. Під час несесійних тижнів обов'язково їде у регіони, в містечка й села різних областей країни. Оминаючи владні кабінети, Литвин їде до людей. Він не хоче спілкуватися з ними тільки з екранів телевізорів, прагне більше слухати, дивитися людям у вічі.

Литвин, як мало хто інший, розуміє кричущі потреби людей, а також бачить причини проблем країни та шляхи їх вирішення. «Життя в країні не повинно залежати від настрою однієї людини. Слід визначити загальні правила, сконцентровані в законах», — переконаний Лит-

вин. «Але для цього Рада дійсно повинна стати вищим законодавчим органом, тримати руку на пульсі країни і робити все, щоб пульс був нормальним».

Найбільша проблема України в надлишку людського чинника в політиці. Біда не тільки в тім, що українська еліта не здатна до консенсусу на генетичному рівні. Довічному устремлінню до гетьманства потурає чинне законодавство. З одного боку, нечіткість у розмежуванні повноважень Президента і Прем'єр-міністра призводить до перетягування булави, з другого — вибори за партійними списками закріплюють повновладність політсил. «Я розумію, що політичні лідери вже звикли до того, що вони поміщики, а депутати в них — кріпаки. Але це ненормальна ситуація. Треба обирати особистості, а не машини для голосування. Необхідно змінити систему виборів депутатів. Увести відкриті партійні списки», — переконаний Володимир Литвин.

Ще однією обов'язковою умовою нормалізації життя країни він вважає розмежування повноважень і відповідальності між президентом та прем'єром. Інакше і після президентських виборів між новими першими особами держави протистояння триватиме. «Ми вже не можемо жити напівтонами: президентсько-парламентська республіка, парламентсько-президентська... Коли ми читаємо закон про Кабінет Міністрів, то в нас парламентська республіка. Коли Конституцію — президентська. І хто б не прийшов до влади, усі будуть зайняті перетягуванням каната повноважень», — застерігає Володимир Литвин.

І третій великий пласт — реорганізація місцевого самоврядування. «Те, що відбувається в центрі, на рівні регіонів проявляється у гіпертрофованому вигляді. Сьогодні більшість голів обласних організацій не розмовляють з головами обласних рад, їде війна на рівні міста, району», — констатує глава парламенту.

У Голови Верховної Ради великі плани щодо розв'язання намічених проблем. Він налаштований рішуче, хоча праця із упорядкування українського законодавства видається сізифовою, і популярські бали на ній не заробиш. Але терпіння і досвіду Литвину не позичати, тому сподіватимемось, що йому ще багато вдасться зробити.

Олена СЛОБОДЯНЮК.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Газове розслідування: думки розійшлися, постанови не прийнято

Ранкове засідання 20 березня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Усі розрахунки за газ у грудні 2008 року були здійснені за рахунок емісії коштів НБУ і підвищення статутних фондів «Укресімбанку» і, що найстрашніше, «Ощадбанку», який змусили видати нічим не заставлені два кредити «Нафтогазу України». І цими грошима розраховувалися за російський газ», — повідомила Інна Богословська. «Тобто «Нафтогаз України» взагалі не працює як господарська структура, він не заробляє грошей. Він є пілососом, який висмоктує гроші із золотовалютних резервів або емісійні гроші з Нацбанку», — додала вона. І закликала народних депутатів наступного пленарного тижня створити нову слідчу комісію «з вивчення фінансового стану і грошових обороток у системі «Нафтогазу» в 2008—2009 роках».

тали отримувати газ. Однак жодних претензій до України бути не може», — переконаний Сергій Пашинський. Переговори з росіянами хоча і відбувалися у надзвичайно складних умовах, компроміс був знайдений.

Регіонал Олександр Єфремов заявив: депутати БЮТ і «НУ—НС» «навмисно не ходили на засідання комісії, щоб сховати кінці» неправомірних дій уряду, який робить все, щоб народ забув, як мерз взимку. Крім того, на його переконання, погіршення стосунків з Росією, ручне керування, таємні оборудки, корупція — це наслідок недолюгої «газової» політики Кабінету Міністрів. «А безпрецедентний зрив постачання газу до Європи став кінцем надій на європерспективи України», — підкреслив регіонал.

Однак Олександр Гудима (БЮТ) був іншої думки: Європа не вважає, що Україна винна в припиненні газо-

до з'ясування стосунків, але вони не з'ясували істину — чому ми отримали за газ 450 доларів, а не 250, про які говорили в Москві з нашим прем'єром і парламентською делегацією напередодні Нового року?

Проте Верховна Рада так і не змогла ухвалити жодної постанови стосовно діяльності комісії по газу. За постанову Інни Богословської проголосували 174 депутати, інших шести членів комісії від БЮТ, КПУ, «НУ—НС» — 215. Роботу комісії, за словами Володимира Литвина, «взяли до відома».

Після цього народні депутати ухвалили постанову про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин щодо порушення вимог законодавства України під час відчуження пакетів акцій, що перебувають у державній власності, акціонерних товариств у галузі сільськогосподарського машинобудування у зв'язку з діяльністю БАТ «Лізингова компанія «Укragромашінвест», а також з'ясування обставин доведення до банкрутства БАТ «Херсонські комбайни».

Верховна Рада прийняла за основу зміни до закону «Про стимулювання розвитку регіонів» (щодо моніторингу). Пропонується вдосконалити методичну основу визнання та надання територіям статусу депресивних, які зможуть отримати державну допомогу для соціально-економічного розвитку.

Зокрема, депресивними визнаються: регіони, в яких протягом останніх п'яти років середні показники валового регіонального продукту (до 2004 року — валової доданої вартості) на одну особу є найнижчими; сільські райони, в яких протягом останніх трьох років щільність сільського населення, коефіцієнт природного приросту населення, рівень середньомісячної заробітної плати та обсяг реалізованої сільськогосподарської продукції (робіт, послуг) на одну особу значно нижчі за відповідні середні показники розвитку територій такої групи, а частка зайнятих у сільському господарстві значно перевищує їх.

На початку ранкового засідання народні депутати привітали з днем народження **Сергія Гордієнка** і **Олександра Третякова**.

Олександра **СЕРВЕЦЬКА**.
Фото **Сергія КОВАЛЬЧУКА**.

З організованою злочинністю боротимуться по-новому

Вечірнє засідання 19 березня

На вечірньому засіданні Верховна Рада ухвалила в першому читанні зміни до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення організаційно-правових основ виявлення, попередження та припинення діяльності організованої злочинності та корупції. За словами доповідача, народного депутата Володимира Ар'єва, цими змінами пропонується відновити порядок прямого підпорядкування спецпідрозділів із боротьби з організованою злочинністю органів внутрішніх справ безпосередньо міністрам внутрішніх справ та начальникам головного управління по боротьбі з організованою злочинністю.

За його словами, нині проблема полягає у тому, що ці спецпідрозділи входять до структури головних управлінь Міністерства внутрішніх справ, що фактично позбавляє їх можливості самостійно проводити необхідні відпрацювання без доповіді та дозволу начальника управління. Разом з тим очевидно, що майже в кожній області начальник УМВС тією чи іншою мірою залежить від голови місцевої держадміністрації. Як наслідок, така залежність не сприяє викриттю корупційних схем та запобіганню зловживанням і хабарництву серед високопосадовців регіонів.

Саме тому, враховуючи, що завданням цих підрозділів є викриття та ліквідація різноманітних зловживань і корупції серед високопосадовців, пропонується в основу їх функціонування покласти вертикальне підпорядкування головному управлінню. При цьому В. Ар'єв зазначив, що досвід багатьох європейських країн та США свідчить, що необхідно умовою для ефективної боротьби з організованою злочинністю є створення незалежних, відокремлених правоохоронних органів або спеціальних підрозділів, які безпосередньо підпорядковуються найвищому політичному керівництву держави.

Верховна Рада ухвалила в цілому закон «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про міліцію» (передбачається, що затримання осіб, яких запідозрено в бродяжництві, має відбуватися «за вмотивованим рішенням суду», а не за «санкцією прокурора»). Також у цілому ухвалено зміни до закону «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» (щодо приведення деяких положень у відповідність до Рамкової конвенції з боротьби проти тютюну»).

У першому читанні було ухвалено законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо обов'язковості внесення судових рішень до Єдиного державного реєстру). Доповідач, народний депутат Володимир Стретович повідомив, що цей законопроект дасть змогу підвищити прозорість діяльності судів, дозволить виявляти виконавчі документи, видані судом без судового рішення або на підставі сфальсифікованих судових рішень, зменшення проявів рейдерства та забезпечення належного виконання закону «Про доступ до судових рішень».

Ухвалені в першому читанні зміни до закону «Про кінематографію», автором якого є народний депутат Нестор Шуфріч, передбачають державну підтримку виробництва національних фільмів.

Так само у першому читанні було ухвалено законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (стосовно удосконалення структури та функціонування податкової міліції і соціального захисту її працівників).

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У свою чергу Сергій Пашинський, виступаючи від імені більшості членів ТСК, заявив: у звіті голови ТСК пропонують у стінах парламенту легалізувати 11 млрд. кубів газу «Росукренерго» і покласти вину за зрив транзиту газу до Європи на нашу країну. «Якщо такий звіт буде затверджено, державу очікують мільярдні збитки», — зазначив народний депутат. Щороку, за його словами, Україна погоджує ціну на блакитне паливо. «З 1 січня ми перес-

постачання, а Європейський Союз продовжує вважати нашу країну надійним постачальником газу.

Олег Зарубінський (Блок Литвина) заявив, що робота всієї комісії заангажована, бо сесія так і не почула інформації про стан ГТС і споживання газу простими споживачами. Натомість члени комісії обмінялися звинуваченнями.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин, підсумовуючи обговорення, зазначив: робота членів комісії звелася

Олександр ЛАВРИНОВИЧ: Законодавці мають звертати особливу увагу на правові основи гуманітарного законодавства та їх реалізацію на національному рівні

Результативною, системною та ефективною назвав Перший заступник Голови Верховної Ради України **Олександр Лавринович** роботу Міжпарламентської комісії з питань співпраці Верховної Ради України та Федеральних Зборів Російської Федерації, восьме засідання якої завершилося у Москві.

О. Лавринович повідомив про те, що до складу української частини комісії увійшли представники всіх парламентських фракцій. Позиція української делегації була консолідованою і принциповою у розгляді ключових питань, що стояли на порядку денному. Зокрема, зауважив український політик, йшлося про стан і подальший розвиток міжрегіонального та прикордонного співробітництва. Учасники зібрання підтвердили необхідність проведення регулярних офіційних зустрічей українських та російських законодавців з метою удосконалення, синхронізації і відповідності

законодавчих баз міжрегіонального та прикордонного співробітництва обох країн. Сторони учасники засідання домовилися стосовно взаємодії представників законодавчих гілок влади із Комітетом з питань економічної співпраці Російсько-Української міждержавної комісії та утвореної в її рамках відповідної профільної підкомісії. Відповідно члени Міжпарламентської комісії ініціювали письмове звернення до урядів своїх країн щодо включення парламентаріїв до складу цієї підкомісії. Водночас, зазначив Перший заступник Голови Верховної Ради, законодавці вирішили

звернутися до відповідних виконавчих органів державної влади з проханням надання до парламентів інформації про хід реалізації Програми міжрегіонального та прикордонного співробітництва Російської Федерації та України до 2010 року. Натомість запропонували до підготовки аналогічної програми на черговий період залучити експертів Федеральних Зборів РФ та Верховної Ради України. Також, констатував О. Лавринович, члени Міжпарламентської комісії вважають за доцільне бути поінформованими про хід реалізації Протоколу від 11 листопада 2008 року між Федеральною митною службою Російської Федерації та Державною митною службою України про організацію обміну попередньою інформацією про товари та транспортні засоби, що перетинають кордон Росії і України. При цьому О. Лавринович повідомив, що учасники зібрання домовилися утворити робочу групу Міжпарламентської комісії з питань розвитку українсько-російського прикордон-

ного співробітництва для сприяння удосконаленню правових норм міждержавних відносин обох країн, відповідно кадрові питання погодити у двомісячний термін. Крім того, зауважив керівник української делегації, обговорювалися шляхи удосконалення договірно-правової бази українсько-російських відносин у гуманітарній сфері. За його словами, це той сегмент взаємовідносин, на якому будуть двосторонній та багатосторонній комплекс взаємовідносин України та Росії. На думку О. Лавриновича, засідання комісії підтвердило, що законодавці мають звертати особливу увагу на правові основи гуманітарного законодавства обох країн та їх реалізацію на національному рівні. У цьому контексті члени Міжпарламентської комісії ухвалили рішення стосовно можливості участі в спільному святкуванні найбільш значущих заходів у суспільно-культурному житті обох країн. Це, насамперед, стосується 200-річчя від дня народ-

ження М. Гоголя, 300-річчя Полтавської битви, 150-річчя від дня народження А. Чехова, 65-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Восьме засідання Міжпарламентської комісії зі співпраці Верховної Ради України та Федеральних Зборів Російської Федерації проходило 18 березня у Москві (Російська Федерація) під головуванням співголови комісії, заступника Голови Державної Думи Федеральних Зборів РФ Олександра Бабакова. Українську частину делегації очолював співголова комісії, Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Лавринович. За підсумками роботи співголови підписали спільний Протокол про співробітництво Федеральних Зборів Російської Федерації та Верховної Ради України. Наступне, дев'яте, засідання українсько-російської Міжпарламентської комісії планується провести в Україні протягом другої половини 2009 року. Прес-служба Першого заступника Голови Верховної Ради України.

Відкритий лист Президентові України Вікторові Ющенку

Шановний пане Президенте!
Якби наприкінці 2004-го, коли я голіруч стояв на лихої слави сотому окрузі проти регіональних покидьків, хтось сказав, що мені доведеться писати Вам **такого** листа — я б подумав, що це — бездарна провокація. Тому зрозумійте трагічне сум'яття моєї душі, її «розколотість» на шляху до цього публічного звернення до Вас.

Чи маю я моральне право так говорити з Вами, як із Президентом? Думаю, що здобув його і своєю письменницькою творчістю, і як останній нардеп союзного парламенту, котрий організовував і вів перші протестні мітинги у Києві, очолював оргкомітет Установчого з'їзду Руху. Вірю, що здобув право сказати Вам те, що думаю, і своєю проукраїнською позицією та багаторічною працею в парламенті. Згадайте кілька моїх, присвячених Вам авторських радіопрограм, після яких Кучма особисто заборонив передачу. Зрештою, заслужив це право найактивнішою участю у президентській кампанії Віктора Ющенка, об'їхавши вісімнадцять областей України, агітуючи за «першого патріотичного і морального президента». Ви не заперечите, що після Вашого важкого сходження на Український престол — я ніколи нічого не просив у Вас **для себе**. У 2004-му наша нація морально дозріла до того, щоб витягнути Україну з кучмівського болота. Це був єдиний унікальний випадок, коли національні демократи зрозуміли загрозу приходу до влади жорстокого антиукраїнського клану і не пхалися один поперед одного в президенти. Чоловим ми поставили Вас (тоді ще — тебе!). Не тому, що не було іншого. Так зійшлися зірки. Ви встигли заявити про себе як банкір — автор гривні. Короткочасне Ваше прем'єрство (з Юлею) запам'яталося простолюдові виплатою за боргованим зарплат і пенсій. Зрештою, і відставка спрацювала на Вашу дуже приховану, а все ж — опозиційність. Ми не сумнівалися у Вашій кореневій українськості, хоч боялися нерішучості та надмірної намісливості. Та ми вірили у дієздатний тандем «Ющенко — Юля», який міг принести успіх Україні. Одні вклали у Вас гроші (почасти й розікравши їх), інші (я належу саме до них) — сповна вклали у Вашу перемогу свою душу. Януковичу було простіше: він мав власного антиукраїнського або задуреного донецьким патріотизмом виборця. Вашого (нашого!) треба було переконувати, бо його багато разів ошукували на виборах, і він уже не хотів помялитися. Нам вдалося під час виборчої боротьби зроби-

ти найголовніше: розбудити народ від політичної летаргії та байдужості. Апофеозом цього став Майдан, де резонували на всю Україну та світ напрацьовані нами головні рятівні і зрозумілі ідеї для кожного українця: «Бандитам — тюрми!», «Відкритість і моральність влади!», «Багаті поділяться з бідними!», «Замовники вбивства Гонгадзе будуть покарані!» — Ви їх легко згадаєте. У відповідь на це — мільйони українців волали: «Ю-щен-ко! Ю-ще-н-ко!» Зрештою, Ви знаєте ціну нашої перемоги. Свята Українка — Ваша мати Варвара Тимофіївна — опівночі, у Хоружівці, в день свого 85-ліття сказала мені: «Ще одного Донечка (це було після політичної параної, з якою зустріли Вас у Донбасі. — В. Я.) я вже не переживу, серце не витримає!» Ми внесли Вас на Український престо, сповнені віри, що, нарешті, Україна матиме сильну, справедливу і українську владу, що із випущеними голубами з Ваших рук — відлітають наші українопожирючі біди: самоїдство, примітивна хуторянська «гетьманщина», спрошене розуміння української ідеї, боязнь рішучих політичних рішень, тривіальна сентиментальність замість сильної і послідовної політичної волі... Ви мали захмарний рейтинг, більший ніж у двох Ваших попередників разом. Прихильники вірили Вам, як собі, а войовничі опоненти були готові притомом здаватися на милість переможця. Янукович уже був політичним «небіжчиком», від якого відверталися вчорашні соратники. Вам треба було рішуче діяти іменем Майдану і його вимог. Ахметов тікає за кордон, боячись рішучих президентських дій. Фальсифікатори виборів та учасники северодонецького антиукраїнського замаху на цілісність держави сунуть сухарі і готують свої білі ручки до кайданів. Та Майдан розійшовся, і Ви почали забувати про нього. Вас одразу оточили ті, хто фінансував вибори. Стали в чергу, щоб сторичею повернути своє. Через посади і вплив на Вас. З цього й почався Ваш відступ з Майдану. Капітулянський відступ. Кроки не назустріч, а від людей. Перший крок — Ви знищуєте свій-таки, створений Вами, уряд, хоч два тижні тому, в День Незалежності, вихваляли його публічно. Україні забило подих: нічого не змінилося, так само лукаво чинив Кучма! Помаранчева громада розкололася. А тут — другий капітулятивний крок — бездарна «унія» Ющенка з уже напівзабутим Януковичем. Заради чого, якого державницького інтересу? Задля лише кількох голосів для обрання прем'єром «вірного» Єханурова. Це був надто дешевий обмін, і регіонали відверто насміхалися, збагнувши Вашу гіпертрофовану настроє-

вість та безвольність. Ви не лише самоцінно реабілітували, а й повернули їх у політику, і вони підуть на вибори з високо піднятою головою. І — виграють їх. Завдяки Вам! Ви завдали Майдану третього удару, коли лукавили перед камерами, що дуже хочете «помаранчевої більшості» у складі БЮТу, «Нашої України» та соціалістів, а насправді робили все, щоб вона не відбулася. Ваша хронічна «юлебоязнь» підштовхнула Мозоза до відступництва і створення антиукраїнської більшості. Антиющенківської водночас. Їм залишилося скупити ще десяток продажних нардепів, і вони б турнули Вас із президентського сидала. Ми тоді виручили Вас ще раз — добровільно склали свої депутатські повноваження, щоб законно розпустити парламент. На останніх виборах БЮТ набирає вдвічі більше голосів за президентську «НУ—НС», але ми віддаємо Вам половину місць в уряді, зголюємося на всі Ваші умови задля утворення нової помаранчевої коаліції із двох фракцій. До речі, пропрезидентської. Що ж іще потрібно? А Ви знову зволікаєте, напускаєте політичного туману, ставите нові і нові вимоги. Ніколи не повірю, що Плющ грав роль відступника без президентського освячення. Ось-ось щойно минуле політичне безумство могло повторитися знову. Тільки через ту ж таки Вашу «юлебоязнь». Лише інстинкт самозбереження врятував Вас від фатального повторення помилок. Проте незабаром Ви розвалили і цю хистку більшість, принісши в жертву навіть вірного Вам Яценюка. До якого трагічного маразму доведено політичну та економічну ситуацію в Україні, пане Президенте! Тільки людина з унікальними здібностями здатна була свій захмарний рейтинг опустити до такого жалюгідного рівня. Україна знову втратила шанс випростатися на повен зріст. Завдяки Вам нас знову сприймають у світі як націю-невдачу. Перед нашим носом зачинилися двері до Євросоюзу та НАТО. Ваші закордонні візити — це завжди привід для доносу на свій же уряд. Через безсистемність та імпульсивність Вашої політики, через бездіяльність Крим ще більше віддалився від України, ми назавше втратили велику частину нафто-газового шельфу в Чорному морі. Ваші намісники в областях та районах уже прихопили рештки землі та нерухомості, що зосталася після Кучми. Всі бандити, яким обіцяно тюрми, сьогодні керують країною. Балага в зловісній версії повторює Медведчука. Ваша патронатна служба — Секретаріат — став корумпованим гадючником, що імітує роль другого уряду. Система влади перебуває в стані глибокого інсульту і здатна лише на хватальні конвульсії. Кожен львів'янин скаже, що суддю Зварича взяли на робочому місці з фантастичною сумою хабарів, бо він сортував їх на купи, щоб у той вечір везти до Києва. В тому числі і у Ваш Секретаріат.

Я не ідеалізую ні сьогоднішній уряд, ні Юлію Тимошенко, то більше — БЮТ. Малоросіян вистачає на кожну українську душу. Та сьогодні головною дієвою особою в політичних подіях України є Президент. Тому й призвещую всього доброго та всього лихого є Ви, пане Вікторе. Ніхто не забере у Вас реставровану пам'ять нації про голодоморний геноцид 32—33-го років, про Крути і Батурин. Ніхто не применшить Ваших заслуг в українській свободі слова. Ніхто не сумнівається у Вашій, хай більше етнографічній, ефектній, але не ефективній, а все ж українськості. Я гордився, коли мій Президент полетів на мітинг до оточеного російськими військами Тбілісі, однак Ви зірвали прийняття Верховною Радою розумної, не істеричної заяви про події в Грузії. І сталося так, що ми не допомогли грузинам, але здорово нашкодили собі. Та не спишите ні на кого свої драматичні помилки. Ви гірко розчарували мільйони довірливого українського люду, остаточно вбивши в нього віру в українську владу, а то і найгірше — доречність існування самої Української держави. У 2004-му ці мільйони повелися на Вашу українськість, на Вашу театральну рішучість на Майдані, на замах на Ваше життя, на принадні гасла, які ми вклали у Ваші уста. Сьогодні вже очевидно для абсолютної більшості українців: Ви не стали Українським Президентом. Тоді, на Майдані, ми Вас просто вигнали із потреби (Нарешті! Нарешті! Нарешті!) мати справжнього, сильного Президента. Не маємо! Просто найвища посада в Україні випадково дісталася везунчикові Віктору Ющенкові з Хоружівки — людині, котра легко піддається ревнощам і підозрам, людині, котрою править не жорстка логіка і послідовність вчинків, а миттєві настрої. Ви довели, що все це для державного мужа високого рангу є небезпечним. Такій запущений, пошматований ворогуючими кланами на зони впливу державі, такій кволій, корумпованій і зневіреній у всіх інститутах влади нації потрібен інший лідер. Із холодним системним мисленням, моральним, але рішучим інтелектом, національною повинна бути його цільна і непохитна політична воля, а не патріотична фраза чи вишита сорочка. Ви втратили всі свої шанси. Похитуючись над прірвою, Україна вже не вірить, що Ви здатні відвести її від останньої межі. Єдине, що Ви ще можете зробити для неї — добровільно, красиво піти у відставку. І це буде ще один аргумент Вашого права на місце в українській історії. З Богом, пане Президенте! З Богом! Р. S. Цього листа я написав Вам у грудні 2008-го, задовго до заяви Л. Кравчука, але не оприлюднював, бо ще сподівався... Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ, народний депутат, письменник.

Міністерство транспорту і зв'язку підготувало 210 інвестиційних проектів, найбільший з яких — 3,5 млрд. доларів, повідомив міністр транспорту і зв'язку Йосип ВІНСЬКИЙ

На Вінниччині запроваджено обмеження на проведення впродовж 2009 року перевірок суб'єктів господарювання (*Укрінформ*)

Глобальні зміни клімату: виклики і проблеми адаптації

11 березня 2009 року в Інституті законодавства Верховної Ради України відбулося чергове засідання Постійно діючого семінару з питань правової та інституційної підтримки національної політики у сфері глобальних змін клімату.

До участі в роботі семінару були запрошені провідні вчені країни, представники апарату Верховної Ради України, Ради національної безпеки і оборони України, міністерств та відомств, програми розвитку ООН в Україні, національних фінансових установ, міжнародних та наукових організацій.

Відкрив засідання семінару директор Інституту законодавства, член-кореспондент НАН України Олександр Копиленко. У своєму вступному слові він наголосив на необхідності якнайшвидшого формування законодавчої та нормативно-правової бази для забезпечення ефективної імплементації Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

У доповіді доктора економічних наук, професора В. Я. Шевчука були висвітлені основні впливи змін клімату та проблеми адаптації до них як населення, так і національного господарства.

Зокрема, було відзначено, що зміни у кліматичній системі призведуть до необхідності змін у стратегії і тактиці господарювання, реалізації низки адаптаційних програм у кліматично залежних галузях економіки та у сфері охорони здоров'я.

Розробка і прийняття таких програм, запровадження надійних фінансово-економічних

механізмів їх реалізації потребують законодавчої підтримки на урядовому і парламентському рівнях. Спроби вирішення цих питань актами Національного агентства екологічних інвестицій без внесення відповідних законопроектів послаблюють позиції України як на зовнішньому, так і внутрішньому ринках.

Для правового забезпечення виконання зобов'язань держави за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та реалізації механізмів Кіотського протоколу необхідно прийняти Закон України «Про державне регулювання викидів парникових газів в атмосферу». При цьому бажано зробити його законом максимально прямої дії.

Україні важливо швидко й ефективно здійснити дерегуляцію з питань запровадження економічних механізмів Кіотського протоколу. Було б доцільно підготувати регулятивну базу по законодавчому заохоченню та стимулюванню вітчизняних підприємств до спільної діяльності з іноземними інвесторами.

Варто також зазначити, що заходи, спрямовані на імплементацію Кіотського протоколу, входять до так званої «зеленої скриньки» СОТ, тобто при належному оформленні цих заходів як таких, що спрямовані на зниження емісії парникових газів, знімаються обмеження щодо державної підтримки тих чи інших секторів національного господарства.

Однієї з найбільш гострих проблем для населення країни, викликаних негативними наслідками змін клімату, була присвячена доповідь завідувачою лабораторією Інституту гігієни і медичної екології ім. О. М. Марзеєва, доктора медичних наук О. І. Турос

«Провідні фактори ризику для здоров'я людини, що спричинені змінами клімату, та адаптація до них».

Були висвітлені основні результати міжнародних досліджень, зокрема, ВООЗ. Всесвітня організація охорони здоров'я вважає, що потепління клімату є одним з провідних факторів ризику для здоров'я людини, поряд з такими широко відомими факторами ризику, як забруднення повітря, води тощо. Щоб убезпечити населення України, треба розробити й запровадити комплекс адаптаційних заходів, які мають реалізовуватись у тому числі й через відповідні урядові та відомчі нормативно-правові акти.

У доповіді академіка Української академії аграрних наук, директора Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем А. В. Яценка «Роль водного фактора в екобезпечному збалансованому розвитку України в умовах зміни клімату» було гостро поставлене питання: бути чи не бути людям і всім живим істотам на Землі?

Це питання постало внаслідок того, що розвиток цивілізації, збільшення чисельності населення супроводжується постійно зростаючим споживанням і виснаженням відновлюваних і не відновлюваних природних ресурсів. Глобальні зміни клімату чинять сильний тиск на водну систему планети. У ХХІ столітті близько 30 відсотків населення страждатиме від нестачі води.

У той же час в нашій державі практично не виконуються затверджені Верховною Радою України відповідні програми, зокрема, Національна програма екологічного оздоровлення басейну ріки Дніпро та поліпшення якості питної води, програма «Питна вода України» та інші.

Головною причиною є брак фінансування та нецільове використання надходжень від плати за природні ресурси. Механізми Кіотського протоколу можуть зняти проблему фінансування. Для вирішення інших пи-

тань потрібно перейти на басейновий принцип управління, для чого внести відповідні зміни до законодавства з урахуванням європейського досвіду.

З метою подальшої правової та інституційної підтримки національної політики у сфері глобальних змін клімату, зменшення негативних впливів на здоров'я населення учасники семінару визнали за необхідне, зокрема:

- * удосконалити законодавчу та нормативно-правову базу з питань імплементації Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, включаючи проблеми адаптації;

- * розробити коротко- та довготермінові регіональні прогнози зміни клімату, на їх основі відпрацювати практичні рекомендації по визначенню оптимальної стратегії, спрямованої на мінімізацію медико-екологічних втрат та проведення адаптаційних заходів соціального, економічного і технічного характеру;

- * забезпечити розробку та реалізацію адаптаційних програм, спрямованих на мінімізацію впливу негативних змін клімату на здоров'я населення України та найбільш вразливі сектори національного господарства.

Учасники семінару також відзначили необхідність підвищення рівня обізнаності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, поінформованості населення, прозорості дій органів влади, щоб уникнути значних негативних наслідків від глобальних змін клімату.

За умови ефективної, професійної роботи з імплементації механізмів Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату Україна зможе отримати необхідні кошти для виконання усіх необхідних програм адаптації, а також залучити достатні ресурси для модернізації і сталого розвитку національної економіки.

Інститут законодавства
Верховної Ради України.

Спільні води — спільні дії

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Сьогодні, як ніколи раніше, — доводить заступник Голови Держкомводгоспу України Михайло ЯЦЮК, — людство усвідомлює обмеженість та вразливість водних ресурсів. Прискорення темпів індустріалізації та урбанізації призвело до погіршення якості водних ресурсів, до їх забруднення та виснаження. Нині, як нам відомо, майже 500 мільйонів людей 30 країн світу страждають від нестачі та незадовільної якості прісної води. А, за прогнозами експертів, до 2050 року кількість таких людей збільшиться до 2,5 мільярда.

Далі Михайло Васильович зазначає: «Ситуація із забезпеченням водними ресурсами ускладнюється через нерівномірний їх розподіл і кліматичні зміни, які вносять певні корективи в цей розподіл і в просторі, і в часі».

За висновками експертів, споживання прісної води у світі зростає у 2,5 рази швидше, ніж чисельність населення. Очікується, що до 2025 року потреби у водних ресурсах для виробництва продовольчої продукції зростуть на 17, а загальне водоспоживання збільшиться на 40 відсотків. Водночас зі зростанням попиту на воду виникає ціла низка екологічних проблем. Це стосується стану річок, озер, підземних вод і водоносних шарів.

Довідка Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем.

В Україні налічується 63119 річок, в тому числі великих (з площею водозбору понад 50 тис. кв. км) — 9, середніх (з площею водозбору від 2 до 50 тис. кв. км) — 81 і малих (з площею водозбору менш як 2 тис. кв. км) — 63029. Загальна довжина річок становить 206,4 тис. кілометрів. Річки, озера, водосховища, ставки та канали охоплюють 24,1 тис. кв. км, або 4 відсотки загальної території України.

Середні багаторічні ресурси річкових вод України становлять 209,8 куб. км, з яких лише 25 відсотків (52,4 куб. км) формується в межах України, решта надходить з Російської Федерації, Республіки Білорусь, Румунії.

Для часового і територіального перерозподілу і для забезпечення населення та галузей економіки водою в Україні збудовано 1160 водосховищ загальним об'ємом понад 55 куб. км та понад 28 тисяч ставків, 7 великих каналів довжиною 1021 кілометр з подачею по них 1 тис. куб. м води за секунду, 10 водоводів великого діаметра.

Сумарні розвідані експлуатаційні ресурси підземних вод становлять 5,7 млрд. куб. м/рік (15,6 млн. м/добу). Підземні води забезпечують водопостачання у 77 містах країни (із 474 загальної їх кількості) та сільськогосподарське водопостачання в локальних системах.

Дехто з читачів може подумати: «Та в нас он які величезні запаси води?».

У доктора технічних наук, професора, директора названого вище інституту Анатолія ЯЦИКА інша думка:

— За станом навколишнього природного середовища (а особливо за екологічним станом водних ресурсів) Україна перебуває в екологічній кризі. За індексом екологічної стійкості ми вже в 2002 році посідали 137-ме місце серед 142 країн.

— Анатолію Васильовичу, що є наслідком цієї екологічної кризи водних ресурсів?

— Деградація водних систем, втрата ними самоочисної здатності. І забруднення поверхневих вод отрутохімікатами, нафтопродуктами, солями важких металів, фенолами, біогенними речовинами.

— Які галузі економіки найбільше шкодять водам?

— Структура забруднення, що склалася в останні 10—12 років, така. 60—65 відсотків — промисловість, 16—20 — сільське, 18—20 — комунальне господарство.

— Чому ж це відбувається? Хіба не можна ефективніше запобігати цим негативним явищам?

— Стійке забруднення водних ресурсів (і поверхневих, і підземних) відбувається через відсутність екологічних паспортів підприємств, водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, дієвих економічних важелів впливу на забруднювачів, низьку лісистість, високий рівень розораності і водозаборів річок. Адже рівень сільськогосподарської освоєності водозаборів сягає 72—84 відсотків і більше, а розораності — від 58 до 78 відсотків.

Додам, що, крім забруднення поверхневих і ґрунтових вод, відбулося локальне забруднення і глибших горизонтів зони активного водообміну внаслідок прискореної міграції забруднень під впливом експлуатації водозаборів, шахт тощо.

— Що потрібно робити для кардинального поліпшення ситуації з екобезпечним питним водопостачанням громадян України? Назвіть, будь ласка, коротенько хоча б основні напрями.

— Потрібно вдосконалити систему управління використанням, охороною і відтворенням водних ресурсів, захисту населення від шкідливої дії вод на основі басейнового принципу та передового світового досвіду, що базується на еколого-економічній моделі. Тобто мають працювати правила: «користувач платить», «забруднювач платить». І ця плата має давати змогу підтримувати добрий екологічний стан річок, водоймищ.

Слід розробити правила експлуатації основних річок України, запровадити їх екологічні паспорти, екопаспорти підприємств на сучасній нормативно-правовій базі.

Необхідно здійснити водогосподарсько-екологічне районування басейнів річок і на цій основі встановити пріоритетність інвестицій.

Щоб припинити будову водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, заплавл річок, слід прийняти закон України про еколо-

гічне страхування, в якому мусять бути пункти, що самовільна забудова цих територій підлягає карному розгляду стосовно забудовника і офіційної особи, яка давала дозвіл на таку забудову.

Для мінімізації надходження радіоактивного забруднення до водної екосистеми Дніпра, локалізації його в Чорнобильській зоні, необхідно перепідпорядкувати управління «Чорнобильводексплуатація» Держкомводгоспу України.

Нам потрібно докорінно поліпшити екологічну освіченість населення України, особливо представників влади, які приймають рішення. Усі зусилля під час розв'язання водогосподарських проблем потрібно спрямовувати на запобігання забрудненню води, а не на усунення їх наслідків, ліквідацію дефіциту води.

Цьогорічний день...

Тож, ураховуючи значення, яке має вода для життєдіяльності людини і всього живого на землі, Декларацією тисячоліття ООН, прийнятою на Всесвітньому саміті в Йоганнесбурзі в 2002 році, 2005—2015 роки проголошено міжнародним десятиріччям дій «Вода для життя».

Починаючи з 2000 року кожний День води присвячується певній темі. Тематика цьогорічного Всесвітнього дня присвячена трансграничним водам, і він проходить під гаслом «Спільні води — спільні дії». Адже 263 водні об'єкти — річки та великі озера — перетинають міжнародні кордони 145 країн світу. В їх середовищі проживає майже 40 відсотків населення світу, кількість якого постійно зростає. А із зростанням попиту на водні ресурси дедалі частіше виникає потреба перерозподілу водних ресурсів між країнами.

Розпочався в УКРТОП

Заходи, присвячені Всесвітньому дню водних ресурсів, розпочалися в Україні ще на початку березня. Першою про нього згадала рада Українського товариства охорони природи (УКРТОП), яка на своєму засіданні 5 березня обговорила доповідь А. Яценка «Про стан безпеки водних ресурсів в Україні».

Потім пройшли прес-конференції, присвячені якості питної води, в бізнес-центрі «Леонардо», Спільні журналістів України, «Укрінформі». Детальна і глибока розмова про спільні дії за спільних вод відбулася в Києві на науково-практичному семінарі, який провів Державний комітет з водного господарства України. Схожі заходи відбулися і в регіонах.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мазепин ювілей єднав патріотів

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Президент України Віктор Ющенко в селі Мазепинці Білоцерківського району (Київська обл.) взяв участь у молебні та поклав квіти до пам'ятника видатному українському гетьманові Івану Мазепі. В урочистостях також узяли участь міністр оборони Юрій Єхануров, міністр у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко, голова Київської облдержадміністрації Віра Ульянченко, народні депутати, представники місцевої влади, мешканці села, повідомляє Укрінформ.

Виступаючи перед присутніми, Президент зазначив, що раніше робилося все можливе, щоб український народ не знав ні про І. Мазепу як героя, ні про свою історію взагалі. В. Ющенко нагадав, що понад два десятиліття Мазепа був гетьманом України. «Це були особливі роки», — сказав глава держави, наголосивши, що Мазепі вдалося об'єднати Україну, за його правління розбудовувались українські міста і села, зводилися церкви. Мрією гетьмана завжди була саме незалежна Україна, і задля здійснення цієї мрії він наполегливо працював. Настав час донести правду до народу і розвіяти міфи про те, що І. Мазепа нібито був зрадником, наголосив Президент.

На знімку: у Києві з нагоди 370-ї річниці від дня народження гетьмана України Івана Мазепи Президент України Віктор Ющенко взяв участь у церемонії відкриття пам'ятного каменя на місці збудованого коштом гетьмана Свято-Миколаївського військового собору.

У Чернігові відбулася низка заходів, присвячених 370-й річниці народження гетьмана Івана Мазепи. Учора в П'ятницькій церкві пройшло молитовне вшанування великого покровителя Української церкви. У літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського науковці, поети згадали славного керманича України, борця за її волю, детально висвітлили його життєвий шлях, меценатську діяльність. У селі Дігтярівці Новгород-Сіверського району, де 1708 року була збудована на кошти зверхника Гетьманщини церква, провели акцію вшанування визначного діяча місцевої патріотії, представники УНП. Депутат Чернігівської міської ради Володимир Ступак ініціював перейменування однієї з вулиць на честь Мазепи та встановлення у місті цього року пам'ятника полум'яному захиснику інтересів українського народу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.
На знімку: на вечорі, присвяченому І. Мазепі.
Фото автора.

«Шахтар» і «Динамо» — у чвертьфіналі!

Футбол. Кубок УЄФА. 1/8 фіналу. Матчі у відповідь. 19 березня. «Зеніт» (Росія)—«Удінезе» (Італія). 1:0 (перший матч — 0:2). «Галатасарай» (Туреччина)—«Гамбург» (Німеччина). 2:3 (1:1). «Ольборг» (Данія)—«Манчестер Сіті» (Англія). 2:0 (0:2, пенальті — 3:4). «Брага» (Португалія)—ПСЖ (Франція). 0:1 (0:0).

«Шахтар» (Україна, Донецьк)—ЦСКА (Росія, Москва). 2:0. Голи: Фернандіньйо, 53 (п), Адріано, 70. Перший матч — 0:1.

«Шахтар»: П'ятов, Левандовський, Іщенко, Кучер, Шевчук, Дуляй, Срн, Фернандіньйо (Вілліан, 90+3), Жадсон (Ільсінйо, 78), Адріано (Селезньов, 83), Гладкий. **Тренер** — Мірча Луческу.

ЦСКА: Акінфеев, Василь Березуцький, Ігнашевич, Щенников, Шемберас, Мамаєв (Рижов, 77), Красич, Олексій Березуцький, Дзагоев (Алдонін, 65), Джанер (Карвальйо, 65), Вагнер Лав. **Тренер** — Зіко.

Попереджено: Левандовського, 20, Акінфеева, 42, В. Березуцького, 79, Селезньова, 90, Рижова, 90+2.

Арбітр — Бйорн Куйперс (Нідерланди). Донецьк. РСК «Олімпійський». 25 500 глядачів. 3 градуси.

Браво, «Шахтар»! Інших слів і не добереш. «Гірники» зробили те, чого від них чекала величезна армія вболівальників: здолали дуже сильного суперника, котрого вважали одним із фаворитів турніру. Та ще й так переконливо.

Новий наставник арміїців Зіко так вірив у підсумковий успіх підопічних, що поділився з журналістами планами про свою поїздку на кілька днів до Бразилії, бо сильно скучив за онуками. Доведеться перенести приємний вояж на батьківщину. Одразу після зустрічі він сказав:

— Ми засмучені й пригнічені, бо вилетіли з Кубка УЄФА. ЦСКА сьогодні грав дуже знервовано і надто помилявся в передачах. Суперник цим скористався. Скажу, що «Шахтар» — дуже класна команда.

Опонент знаменитого бразильця і сам фаворит відомий, звичайно, був щасливий.

— Гадаю, ніхто не стверджував, що «Шахтар» не заслужив цієї перемоги. Ми добре підготувалися, закрили головну ударну силу ЦСКА — Вагнера Лава. Дуляй і Левандовський діяли злагоджено і доповнювали один одного. Перший працював по всьому полю, мов мурашка: атакував, допомагав оборонцям

тримати Вагнера. Срн, як зазвичай, провів поєдинок на найвищому рівні. І Шевчук дуже добре впорався з Красичем. За великим рахунком, такий хорошиї команді, як ЦСКА, ми не дозволили створити жодного моменту біля наших воріт, — поділився Мірча Луческу.

«Металіст» (Україна, Харків)—«Динамо» (Україна, Київ). 3:2. Голи: Слюсар, 29, 71, Коельйо, 58, Саблич, 68, Березовчук, 79 (автогол). Перший матч — 0:1.

«Металіст»: Горяїнов, Майдана, Папа Гуйє, Обладович, Бордіан (Березовчук, 74), Валяев (Зезе, 83), Слюсар, Асеведо, Едмар, Девич (Олійник, 58), Коельйо. **Тренер** — Мирон Маркевич.

«Динамо»: Богуш, Бетао, Саблич, Михалік, Несмачний (Гусев, 68), Каддурі, Єременко, Корреа (Нінкович, 60), Алієв, Кравець (Юссуф, 85), Мілевський. **Тренер** — Юрій Сьомін.

Попереджено: Папа Гуйє, 14, Михаліка, 40.

Арбітр — Лоран Дюамель (Франція).

Харків. Стадіон «Металіст». 26 000 глядачів. Дош. 2 градуси.

Це був фантастичний і за сюжетом, і за наповненням поєдинок команд мужніх і бойових. Тут так і напрошується банальна фраза: ніхто не хотів поступатись. Та що там слова! Ними важко передати гаму пристрастей, котрі вирували під дощем на полі харківського стадіону.

І в першому, і в другому таймі динамівці починали потужно, мали голеві моменти. Скажимо, двічі поспіль (49 і 52 хвилини) міг відзначитися Алієв. У першому випадку він не поцілів у дальній нижній кут, а в другому — після його удару м'яч влучив у бокову стійку, прокотився по лінії воріт і височив у поле. Однак забивали харків'яни, котрі шоразу, відбивши наступальні дії гостей, перехоплювали ініціативу й відповідали результативними атаками.

«Металіст» повів 2:0. І здавалося, столичному клубові вже не вдасться надолужити зга-

яне. Але кияни рук не опустили. Навіть за такого несприятливого перебігу подій у них залишався шанс. Адаже підопічним Юрія Сьоміна вистачило б і одного влучного удару. Але за умови самим більше не пропускати. «Динамо» забило, тільки от від третього м'яча свої ворота не вберегло. В цьому епізоді не найкращим чином діяли оборонці, котрі дозволили «розстріляти» свого воротаря.

Це був ще один момент, коли футболісти «Динамо» мали волю і показали свої найкращі якості. І вони врятували ситуацію. Зазначимо, що обидва тренери зробили вчасні заміни. Олійник, як-то кажуть, із шкури пнувся, щоб удало зіграти проти своєї колишньої команди. Треба віддати йому належне — він зіграв на доброму рівні, сприяв загостренню гри.

Гусев і Нінкович також посилили гру киян. Саме серб зробив той простріл зліва, коли м'яч рикошетом від Березовчука влетів у ворота «Металіста». На похвалу заслужила вся динамівська команда. Однак варто сказати особливо теплі слова на адресу Мілевського, котрий себе не жалів і прикладом самовідданої гри, здається, надавав додаткового імпульсу діям партнерів.

— Як на мене, сьогодні футбол був найвищого рівня, — дав оцінку зустрічі в Харкові Юрій Сьомін. — Гадаю, всі глядачі отримали задоволення від футболу і не всі — від результату. Все було проти нас. Ми програвали, але кожного разу знаходили у собі сили, робили багато перестановок, заміन. Безмежно раді, що добилися свого, пройшли «Металіст» і граємо в наступному раунді Кубка УЄФА.

— А кого хотіли б мати за суперника у чвертьфіналі?

— Після сьогоднішньої зустрічі ми не боїмося нікого...

Звичайно, «Металістові» і його вірним прихильникам не позаздриш. Здобуто перемогу, від якої жодної радості. Баталії Кубка УЄФА для харків'ян уже вчорашній день. Хоча справедливо було б нагадати про те, що підопічні Мирона Маркевича подарували нам перемоги над турецьким «Бешикташем», німецькою «Гертою» (нинішнім лідером чемпіонату бундеслиги), португальською «Бенфікою» та італійською «Сампдорією». Це, по-годьється, славні сторінки в історії клубу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: важко вирватись Артемові Мілевському з міцних обіймів Папа Гуйє.

Фото з сайту ФК «Динамо».

Це був фантастичний і за сюжетом, і за наповненням поєдинок

Міністр освіти і науки Іван ВАКАРЧУК просить ректорів вишів припинити перейменування очолюваних ними закладів (*Укрінформ*)

Голова Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі Василь Костицький та голова правління Інтернет-асоціації України Тетяна Попова підписали сьогодні Меморандум про співробітництво з питань безпеки в українському сегменті Інтернету (*Укрінформ*)

У НОМЕР

У Гаспрі дешевшає вдвічі, а в Кіровограді дорожчає...

Кримське відділення Анти-монопольного комітету України звинуватило виконком Ялтинської міськради в затвердженні необґрунтованих тарифів на водопостачання для жителів селища Гаспра. За інформацією АМКУ, плата за послуги водопостачання для мешканців селища розрахована, виходячи з умови цілодобової подачі, тоді як питну воду в цьому населеному пункті подають згідно з графіком — вісім годин на добу. Така сама проблема нині спричинила протести жителів Алупки, **повідомляє наш власкор Віктор ХОМЕНКО.**

А тим часом з 1 квітня кіровоградці платитимуть 3 гривні 09 копійок за водопостачання та 2 гривні 29 копійок за водовідведення. Сьогодні це поки що коштує 2 гривні 81 копійку та 1 гривню 73 копійки відповідно. У комунальному підприємстві «Кіровоградське водопровідно-каналізаційне господарство» кажуть, що цього ледве вистачає на закупівлю води з водоводу Дніпро—Кіровоград, **передає наш власкор Петро МЕЛЬНИК.**

► *ТЕРНОПІЛЬЩИНА*

Касири брали гроші за депутатів

У Тернополі на вокзалі продавали пільгові квитки за спеціальною бронею начебто народним депутатам. До того ж у документах значилися прізвища справжніх парламентаріїв, котрі й не здогадувалися, що їхні маршрути пролягають через це місто. У січні продали в такий спосіб квитків майже на 15 тисяч гривень. Гроші касири привласнили. Підставою нібито слугували пред'явлені посвідчення народних обранців. За службову підробку документів порушено кримінальну справу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

► *ЖИТОМИРЩИНА*

Зупинили контрабандну сою

Дванадцять вагонів харчової добавки — шроту соєвого гранульованого митною вартістю близько 1,2 мільйона гривень намагалося ввезти до України та розмитнити за підробленими документами одне з київських закритих акціонерних товариств. Протиправну оборудку викрили співробітники СБУ. Серед документів, які службові особи ЗАТ надали до Житомирської митниці та Державної ветеринарної служби України як підставу для розмитнення, був і сертифікат, начебто виданий міністерством сільського господарства, тваринництва та продовольчих резервів Бразилії. Після проведеної перевірки з'ясувалося, що відомство цієї країни не видавало дозвільних документів на таку продукцію і не підтвердило автентичність сертифіката. **Як повідомила прес-група УСБУ в Житомирській області,** прокуратура порушила кримінальну справу за статтями, що передбачають відповідальність, зокрема, за контрабанду та за підроблення документів.

Олексій КАВУН.

«Заставлена» столиця

На останній сесії Київської міської ради депутати більшістю голосів підтримали рішення про залучення кредиту в розмірі 1,2 млрд. гривень строком на два роки. Отримані кошти мають піти на погашення заборгованості у сфері ЖКГ. Щоправда, під таку суму потрібне й відповідне заставне майно. У даному разі «заставленою» виявиться півстолиці, а конкретніше — майже 160 адміністративних будівель.

Сесії Київської міської ради киянка Олена щоразу очікує з нетерпінням.

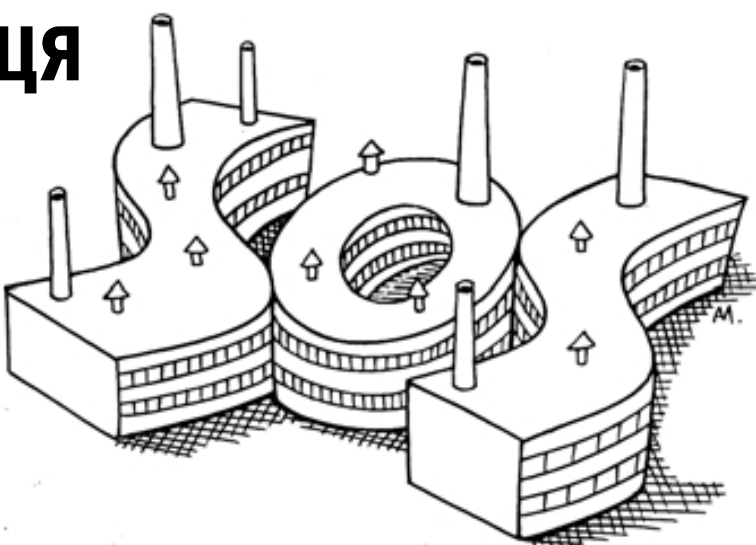
— Так епатувати публіку далеко не кожен вміє. Засинаєш в нормальному суспільстві, а прокидаєшся в якомусь паралельному світі. Скоро можна буде тоталізатор створювати, що дали вигадують наші «обранці».

Утім, як реагувати на останнє рішення Киivrади, панянка не знає: «Виходить, якщо борг повернено не буде, заставлені будівлі підуть на продаж?!» Подібні думки зароджуються і в головах столичної опозиції. Блок Кличка, приміром, ще напередодні голосування закликав своїх колег не підтримувати цю пропозицію. Мовляв, інакше столиця сама собі затягне борговий зашморг. Утім, більшість депутатів Київради такі перспективи не залякали. 92 голоси «за», і півстолиці опинилося заставленою під кредит. Останній має надати «один із державних банків». **За повідомленням УНІАН,** «щас-

ливцем» стане ВАТ «Комерційний банк «Хрещатик».

За словами Анатолія Голубченка, першого заступника столичного голови, процентна ставка за позичкою становитиме від 10 до 16 відсотків. А виплачувати кредит столиця має у 2010—2011 роках. За інформацією, розміщеною на офіційному сайті КМДА, заставними стануть тільки ті будівлі, «які не приносять доходу в бюджет міста, оскільки використовуються центральними міністерствами та відомствами». І навіть наголошено, що «... міський голова наполіг на тому, щоб до переліку не потрапило жодного приміщення зі сфери соціального обслуговування, жодного закладу освіти чи культури».

А от опозиційні сили «оперують» іншою інформацією. У заяві того самого Блоку Кличка стверджується, що, крім міністерських будівель, до списку заставного майна потрапили Театр опери та балету ім. Т. Шевченка, Драмтеатр імені

Франка, Національна філармонія і Національний академічний театр російської драми імені Лесі Українки. Туди ж, буцімто, віднесли й Національний дім органної та камерної музики і Національний музей історії України. Не побоюлися, за даними столичної опозиційної сили, «ризикнути» й будівлями Генеральної прокуратури України та управління СБУ у м. Києві. Та все ж пан Голубченко пообіцяв столичним депутатам викреслити із «чорного» списку будівлі театрів. Але опозиціонерів це не заспокоює. Мовляв, все-одно чітко ніхто не знає, на яких саме умовах надається кредит, конкретно під які відсотки. Мало того, во-

ни переконані, що столиця може обійтися і без взяття кредиту. А останній більше покликаний задовольнити «приватні інтереси» окремих осіб.

— Звісно, будівлі Національної опери чи СБУ залишаться у комунальній власності. А ось науково-дослідні інститути, навчальні заклади та споруди експоненту України дуже легко можуть змінити своїх власників, адже вносяться під заставу за балансовою вартістю, — коментує ситуацію, що склалася, член Блоку Кличка, голова Української селянської демократичної партії Дмитро Андрієвський.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.
Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Федерація роботодавців підкаже уряду, де вихід зі скрути

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Саме тому, за його словами, федерація пішла на такий крок і розробила власний план дій. Два місяці за участю експертів у сфері економіки, фінансів, підприємництва та юриспруденції там вирішували, як вивести країну із кризи.

— У програмі передбачається антикризова робота з усіх напрямів: бюджетного, банківського, податкового тощо. А також вона містить конкретні пропозиції щодо зміни чинного законодавства, — розповідає один із розробників програми Микола Кизим.

Окрім іншого, в документі наведено основні завдання на короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий (більше року) пе-

ріоди. Зокрема, пропонується відновити ліквідність банківського сектору й стимулювати зайнятість населення в короткостроковому періоді, наповнити внутрішній ринок продукцією вітчизняних товаровиробників — у середньостроковому, а також підвищити якість державного управління і зосередитися на інноваційних впровадженнях у довгостроковому періоді.

Автори документа наголошують: програму можна ефективно реалізувати тільки комплексно. Для виконання цього плану ФРУ пропонує створити Антикризовий комітет із представників влади, роботодавців, профспілок і закликає чиновників і політиків припинити сварки й зосередитися на економіці.

Наталія ОВДІЄНКО.

Водії-порушники прибирають вулиці, закриваючи обличчя

Понад тисячу водіїв затримано за керування транспортом у стані алкогольного сп'яніння на Вінниччині. Серед них — 15 державних службовців, 50 підприємців.

Якщо порушник не має можливості сплатити штраф (від 2500 до 3400 гривень), його, за рішенням суду, направляють на громадські роботи, пояснив начальник управління ДАІ у Вінницькій області Микола Сіманчук. Служба з виконання покарань звертається до органів місцевого самоврядування, там визначають, на яку роботу направити порушника. Відпрацювати треба 60 годин. Найчастіше водії-порушники змінюють кермо на мітлу. Як розповіла начальник одного із ЖЕКів, роботи вони виконують протягом п'ятнадцяти діб по чотири години на день — підмітають вулиці, прибирають підвали... Майже кожен при цьому закриває обличчя спортивною шапочкою. Посвідчення водія можна буде забрати тільки з довідкою про відпрацьовані години. Щоправда, ще необхідно скласти іспити на знання Правил дорожнього руху.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Через банк підприємства не можуть заплатити зарплати

Біля стін центрального відділення банку «Надра» у Дніпропетровську триває акція протесту робітників підприємств Новомосковського району. Митингувальники вимагають повернення грошей своїм підприємствам.

— Ми не можемо ні виплатити заробітну плату своїм співробітникам, ні здійснити перерахування суміжникам за виконані роботи, ні сплатити податки. І все з вини банку «Надра» — він не здійснює платежі з наших рахунків, — заявив начальник Бюро технічної інвентаризації Новомосковського району Костянтин Грамс.

Фото Миколи М'ЯКШИКОВА (*Укрінформ*).

Санаторії — на замок

Ялтинське управління МНС під час останньої перевірки оздоровниць винесло дев'ять постанов про закриття санаторно-курортних закладів.

Зокрема, щодо таких відомих, як «Геліопарк «Сосновий гай», готель «Таврида», санаторій «Білорусь» тощо. Список «опломбованих» через неготовність до прийому відпочивальників у новому курортному сезоні оздоровниць продовжитися, адже виявлено понад п'ять тисяч випадків серйозних порушень правил пожежної безпеки, за що більш як 70 керівників санаторно-курортного комплексу притягнуто до відповідальності.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Подбали і про прибутки, і про екологію

У Черняхівському районі відкрито першу на Житомирщині потужну лінію переробки відходів видобування блочного каменю. Це й нові робочі місця, й нові ринки збуту, й вирішення екологічних проблем.

Торік в області виробили майже 71 тисячу кубометрів блочного каменю. Якість його різна, тож залишається не менше 60—70 відсотків відходів, що йдуть у відвали, складаються. Доводиться відводити додаткові земельні ділянки, витрачати зусилля на складування, а це — ще й екологічна проблема.

Відходи ж від видобутку блоків придатні для переробки на високоякісний щебінь та відсів. Як розповів голова правління ЗАТ «Головинський кар'єр «Граніт» Василь Юрченко, для цього й закупили шебзавод італійського виробництва потужністю 250 тисяч тонн щебеню на рік. Тут можна буде переробляти всю гірничу масу, яка утворюється в процесі видобутку блоків.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото автора.

Брюссель готовий до вироблення прозорих дій щодо нашої ГТС

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами Тимошенко, під час її зустрічей з Президентом Європейської комісії Жозе Мануелем Баррозу та канцлером Німеччини Ангелою Меркель обговорювалися питання конференції, яка відбудеться 23 березня у Брюсселі за участі представників Єврокомісії та України, щодо вироблення спільних дій з мо-

дернізації та реконструкції української ГТС.

Крім того, прем'єр повідомила, що Україна та її уряд отримали високу оцінку у питанні подолання та врегулювання газової кризи. За словами Юлії Тимошенко, учасники саміту визнали, що завдяки вчасним та ефективним діям уряду «сьогодні і Європейський Союз, і Україна мають спокій у газовій сфері».

Повернувся з Брюсселю і Президент України Віктора Ющенко. Під час робочої поїздки на саміт Європейської народної партії глава нашої держави зустрівся з низкою керівників європейських країн.

Зокрема, під час зустріч з Прем'єр-міністром Бельгії Германом Ван Ромпеем окрему увагу було приділено відносинам Україна—ЄС. Зокре-

ма, йшлося про підтримку бельгійською стороною політики європейської інтеграції України. Передусім це реалізація ініціативи «Східне партнерство», здійснення зусиль щодо ведення переговорного процесу з укладання угоди про асоціацію з ЄС, а також розвиток діалогу щодо запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до країн ЄС.

Пенсіонер знімав порно і бавився зброєю

До ізяславських оперативників надійшла інформація про пенсіонера, який виявляє хворобливий інтерес до 10—12-річних дівчаток. Чоловік начебто запрошував їх до себе у квартиру і в обмін на ласощі змушував позувати перед фотокамерою в різних непристойних позах. Під час перевірки не лише підтвердилась ця інформація, а й з'ясувалося чимало інших фактів: квартира військового пенсіонера була схожа на склад боеприпасів, порностудію та фальшивомонетний двір водночас. Міліціонери вилучили десятки дитячих фотозображень порнографічного характеру та цілий пакет ще ненадрукованих плівок. Серед інших «скарбів» — набой різного калібру, чотири кілограми вибухівки, майже півсотні детонаторів, звій вогнепровідного бікфордова шнура, підризна машинка, підризники, дальномір. А на додаток — високоякісні кольорові ксерокопії долларових банкнот.

Як пояснив господар, боеприпаси він випадково знайшов на вулиці, а підроблені гроші хтось подарував. Знімки дітей він узагалі не вважав непристойними.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Теля народилося з двома головами і трьома язиками

Двоголового мутанта народила корова Манька у господарстві Ірини Кравець із села Ужинець Млинівського району.

— Жодних передумов для такої аномалії не було, — розповідає господиня, — тим паче що Манька в нашому господарстві уже тринадцять років. Щороку вона без сторонньої допомоги народжувала здорове теля вагою від 25 до 30 кілограмів. За місяць «на молоці» воно набирало до 70 кілограмів. Ми його здавали і від цього відповідно мали певний зиск.

Так планувала зробити господиня і цьогоріч. Щоправда,

Манька на кілька днів «переходжувала» строк, отож час від часу хтось із членів сім'ї навідувався до хліва, щоб не прогавити розтелу.

— Як тепер розумію, правильно робили, — каже Ірина, — бо без допомоги корова не розтелилася б. Плід вперто не виходив назовні. Причина — у бичка було дві голови. Тож викликали ветлікаря Олександра Додчука, загалом бичка витягувало аж п'ятеро людей. Бідна Манька при цьому добряче натерпілася. Однак для неї усе завершилося благополучно. Нині вона поправляється.

Що ж стосується бичка-мутанта, то навіть бувалих ветеринарів здивував його вигляд. Тулуб — нормальний, а ось голо-

ви — дві. Вони спарені. Причому в одній шелепі — один язик. В іншій — два. Годується малюк з пляшки — по черзі соску господарі дають то в один, то в інший рот. Самотужки бичок їсти не може — не стоїть на ногах. Господиня навіть не знає, що з ним робити. Тим часом, коли дивного бичка відділили від Маньки, вона довго мукала — схоже, сумує за новонародженим... Щодо ужинецького мутанта, то науковці-ветеринари називають цей випадок доволі рідкісним, висуваючи різні причини такої аномалії. Найбільш поширена з них — споріднене парування.

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

очолював делегацію, дебют виявився вдалий. Результатом візиту севастопольців до Берліна можна вважати й домовленість про те, що в червні нинішнього року в Німеччині відбудеться презентація проекту створення в місті-герої зони відкритої економіки.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Закордон допоможе створити зону

Севастополь презентував свої можливості на Берлінському міжнародному туристичному ярмарку. За словами першого заступника голови СМДА Володимира Казаріна, який

Квартири крали і у мертвих, і у живих

На Дніпропетровщині викрили злочинну групу, яка полювала на квартири. Якщо власник квартири помирає, зловмисники складали договір купівлі-продажу «заднім» числом, узаконювали рішення суду, і нерухомість переходила у їхню власність. Людям, яких легко обдурити (старим, алкоголікам, душевно хворим), пропонували інше житло з доплатою, а після оформлення договору вивозили подальше.

Мозковим центром групи був керівник одного з дніпродзержинських агентств нерухомості, який оформляв документи, отримував інформацію в БТІ, залагоджував справи в правоохоронних, контролюючих та органах державної виконавчої служби. А приватний нотаріус посвідчував фіктивні гендовіреності та угоди. Зазвичай використовувалися рішення одного з суддів Заводського райсуду Дніпродзержинська. Саме на території цього міста та Верхньодніпровського і Криничанського районів протягом 2008—2009 років шахраї реалізовували свої схеми.

За фактами порушено три кримінальні справи, повідомив начальник управління по боротьбі з оргзлочинністю ГУ МВС України в області Герман Масяйкін. Лідера групи й трьох її членів затримано.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

СВІТ КОРОТКО

► ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Земляни

голодуватимуть

Науковий консультант уряду Великої Британії, професор Джон Беддінгтон передбачає, що до 2030 року ситуація з життєво важливими ресурсами стане катастрофічною. До цього часу чисельність населення досягне 8,3 млрд. осіб, потреба в енергії підскочить на 50%, а у прісній воді — на 30%. «Це не буде цілковитою катастрофою, але якщо ми не почнемо розв'язувати проблеми, справи будуть загрозливими». Побоювання викликає глобальність проблеми: брак продовольства і води відчують у всьому світі. За даними Програми ООН із захисту навколишнього середовища, вже 2025 року не вистатиме вологості в Африці, Європі й Азії.

► США — ІРАН

Примирлива

промова Обама

сподобалася

іранцям

Президент США Барак Обама записав відеозвернення до народу і влади Ірану. «У нас є серйозні розбіжності, що накопичувалися роками. Однак нині моя адміністрація має намір дипломатичним шляхом вирішувати весь комплекс протиріч, які існують між нами, налагоджувати конструктивні відносини між США, Іраном і світовим співтовариством». «Погрози не зможуть прискорити цей процес», — наголосив президент США. При цьому Барак Обама додав, що «зброя і терор не допоможуть досягти результату, до нього приведуть тільки мирні ініціативи, що демонструють щирі величчя іранського народу та його цивілізації».

Влада Ірану «позитивно і схвально» зустріла послання президента США Барака Обама, **заявив радник президента Ірану із зв'язків зі ЗМІ Алі Акбар Джаванфекр.**

Діти малюють світ Марії Примаченко

Цей рік за указом Президента України оголошено «Роком Марії Примаченко». Днями у приміщенні Національної бібліотеки України для дітей шанувальники пам'яті української народної художниці.

Тут відкрилася незвичайна виставка: учні київських шкіл-інтернатів № 14 та 23 представили свої роботи, створені за мотивами полотен великої майстрині. Ініціатором акції виступив благодійний фонд Влади Литовченко «Обдаровані діти — майбутнє України», за сприяння Всеукраїнського благодійного фонду Марії Примаченко.

— У цей непростий час ми намагаємося підтримати дітей, позбавлених батьківського піклування, якими опікується фонд, не тільки матеріально, а й духовно. Така підтримка, увага до здібностей дитини, розвиток творчої особистості інколи важливіше за будь-які матеріальні блага, — переконана президент фонду «Обдаровані діти — майбутнє України».

А в такий спосіб повчитися малюванню у видатної представниці «наївного мистецтва», побачити світ її добрими очима — це не тільки захоплює, а й дарує дітям позитивні емоції, віру в себе, у свій талант.

У подарунок юні таланти отримали альбоми робіт майстрині, куди увійшли понад 230 робіт художниці. Його створено на основі колекції Музею народного декоративно-прикладного мистецтва. Це своєрідний ретро-огляд: показано процес становлення особистості Примаченко, етапи її творчості.

ФОТОФАКТ

Відкрито виставку «Олександр Вертинський: Я готовий цілувати твої вулиці...», присвячену 120-річчю з дня народження видатного співака-шансон'є Олександра Вертинського.

Фото Володимира ФАЛІНА (Україноформ).

Що ж стосується бичка-мутанта, то навіть бувалих ветеринарів здивував його вигляд

Відділом з питань боротьби з корупцією в органах державної податкової служби у Донецькій області порушено кримінальну справу щодо працівника податкової служби, який зумисно «закривав очі» на порушення місцевого ТОВ, що завдало державі збитків на 38 млн. гривень, *повідомляє прес-служба ДПА України*

Для наведення ладу у сфері правосуддя передусім потрібно забезпечити єдність судової системи

Виступ Голови Верховного Суду України Василя Онопенка під час парламентських слухань про стан правосуддя, що відбулися 18 березня 2009 року

Передусім хочу висловити вдячність парламенту і особисто Володимиру Михайловичу Литвіну за те, що підтримали нашу пропозицію обговорити на такому високому державному рівні сучасні проблеми правосуддя, а головне — його перспективи.

Проведення цього заходу з ініціативи судів і за присутності в цій залі широкого представництва суддівського корпусу є переконливим свідченням того, що судова влада, судді виступають за кардинальну зміну ситуації у сфері правосуддя.

Більше того, добре розуміючи і знаючи зсередини стан справ у правосудді, судді не лише мають власну оцінку ситуації, що склалася в судочинстві, а й пропонують конкретні заходи щодо її зміни.

За останні два роки Верховним Судом розроблено і передано відповідним суб'єктам законодавчої ініціативи 29 законопроектів, у тому числі щодо автоматизованого розподілу справ між суддями. І це є переконливим свідченням **реальних намірів** судової влади досягти радикальних позитивних змін у судочинстві.

Однак суддівські пропозиції, що справді є актуальними і важливими для правосуддя, виявляються малоцікавими для тих, хто реально впливає на формування і реалізацію судової реформи, на ухвалення відповідних законів. Ніхто не врахував позицію суддів і під час вироблення та ухвалення сумнозвісних законопроектів про судоустрій та статус суддів.

Про що це свідчить? Шонайменше про те, що багато з тих, від кого реально залежить здійснення судової реформи, розглядають її як засіб для посилення свого впливу на суди. Спекулюючи на наявних у правосудді проблемах, під гаслом проведення судової реформи вони люблять зміни, що вигідні їм особисто, й водночас усіляко протидіють змінам, які є нагальними для держави і суспільства.

Нещодавно один з головних таких «реформаторів», необачно проговорившись, так і сказав: якщо ми не приймемо цей законопроект, то «суди вийдуть із-під контролю».

Основна причина вітчизняних проблем — не в судах, а у кризі управління державою

Саме для забезпечення чергової спроби «взяти суди під контроль» у країні розпочато цілеспрямовану дискредитацію судів і суддів. Вона проводиться системно й організовано, з використанням владних та інформаційних ресурсів, із залученням представників певних правоохоронних органів. За всіма ознаками вбачається політичне замовлення на таку кампанію.

Судову владу намагаються звинувачувати у всіх наявних в Україні бідах. Але треба, на решті, зрозуміти, що основна причина вітчизняних проблем — не в судах. **Вона у кризі управління державою, у глобальному політичному конфлікті і неспроможності його розв'язати правовими засобами.**

Хочу заявити: представникам різних гілок державної влади не варто вдаватися до взаємної дискредитації, говорячи про те, що одна система є корумпованішою за іншу і що одні органи держави користуються суспільною довірою, а інші — ні. Уся вітчизняна влада вже давно і серйозно дискредитована в очах громадян. Уся державна влада корумпована однаково, оскільки функціонує за одними принципами і правилами. До всіх державних органів рівень довіри громадян є однаковим — критично низьким.

Та все-таки, оскільки найбільше мусується питання довіри до суду, то скажу про це мовою офіційної статистики.

З року в рік зростає кількість звернень громадян до суду. Торік по першій інстанції суди загальної юрисдикції розглянули 8,9 мільйона справ. Це на три з половиною мільйони більше, ніж у 2004 році. Зростання кількості звернень до суду свідчить, з одного боку, про поглиблення суспільних проблем, з другого — про зростання довіри до суду як правового арбітра.

Про рівень довіри людей до суду свідчить і незначний відсоток оскаржених судових рішень судів першої інстанції. Так, у минулому році до апеляційного суду було оскаржено лише 3 відсотки судових рішень, постановлених місцевими судами у цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних справах та справах про адміністративні правопорушення, а в касаційному порядку — лише відсоток. Це є певним свідченням визнання учасниками правового конфлікту судового рішення законним і обґрунтованим.

Як відомо, особливе незадоволення судами виявляють різні політичні партії, зокрема й ті, до яких дехто наполегливо «прив'язує» певних представників судової влади, у тому числі й мене. **Але саме таке незадоволення якраз і свідчить: вітчизняний суд у своїй основі все ще зберігає незалежність.**

Ключова проблема правосуддя — кадрові

Хоча ситуація у сфері правосуддя є надзвичайно тривожною, що обумовлено багатьма чинниками. Зупинюсь лише на кількох, на мою думку, найважливіших.

Передусім це нерозуміння багатьма носіями політичної влади в Україні визнаної у світі аксіоми, що суд — найвищий правовий арбітр, а не засіб задоволення чийось політичних, бізнесових та інших інтересів.

Країна вже пережила несумісні із законом вказівки парламенту, що містилися у його постановах, про те, які саме рішення суди мають постановляти у конкретних справах. Ми були свідками ліквідації з політичних мотивів одних судів й утворення з нехтуванням закону інших. Уже нікого не дивують періодично повторювані політичні розправи з окремими суддями, тиск на них, захоплення приміщення судів, блокування їх діяльності. Я вже не кажу про такі начебто незначні дії, як призначення суддям нарад у секретаріаті Президента.

Тож і виходить, що **основні загрози вітчизняному правосуддю створюють представники політичних та державних структур**, ті, хто за своїм статусом має гарантувати додержання Конституції, забезпечувати своєю діяльністю верховенство права.

Безперечно, на змісті вітчизняного правосуддя вкрай негативно позначається наявний порядок добору суддівських кадрів. Надзвичайно негативним моментом є й те, що за єдиного статусу судді добір кадрів у суди різних видів здійснюється за різними підходами і критеріями. До того ж цей процес є значною мірою заполітизованим.

Прагнучи перекласти всю відповідальність за стан правосуддя на судову владу, звинувачуючи її в незадовільній кадровій роботі з формування суддівського корпусу, штатні критики чомусь часто забувають, що посадові особи судової влади фактично не мають стосунку до вирішення кадрових питань.

А рішення по суті щодо призначення чи обрання судді на посаду ухвалюється відповідними кваліфікаційними комісіями, Вищою радою юстиції, Президентом і Верховною Радою України. **Саме від них визначальним чином залежить, хто одягає мантию судді, а отже — яким є наше правосуддя.** Це саме стосується і притягнення суддів до відповідальності за порушення закону, рішення про накладення якої приймають саме ці суб'єкти.

Голова Верховного Суду України, якому сьогодні приписують необмежений вплив на формування суддівського корпусу, насправді виконує в цьому механізмі лише функції листоніші. Моя функція зводиться до формальної пересилки матеріалів стосовно кандидатів на посади суддів загальних судів від Вищої кваліфікаційної до Верховної Ради, донедавна — ще й від Державної судової адміністрації до Вищої ради юстиції. До того ж Голова

Верховного Суду взагалі не має жодного стосунку до призначення та обрання суддів спеціалізованих судів — адміністративних та господарських.

Виходить парадокс: претензії до якості суддівського корпусу висуюють до того, хто бере у цьому лише технічну участь. А головне, що ці претензії найчастіше висуюють ті, хто сам формує суддівський корпус і має дбати про чистоту його лав.

Невиконання своїх обов'язків вони прагнуть перекласти на чужі плечі. Взяти хоча б фактичне блокування формування суддівського корпусу за рахунок призначення суддів на посаду вперше.

Ви знаєте, що я недавно звернувся до глави держави з приводу того, що в секретаріаті Президента накопичилося понад 250 подань Вищої ради юстиції стосовно призначення суддів, а укази про їх призначення не видаються більш як 4 місяці. Матеріали щодо деяких кандидатів лежать у секретаріаті більше року. Питання надзвичайної ваги. Розраховував на адекватну реакцію Президента стосовно його вирішення. Натомість у понеділок глава держави своїм указом (хоча ці питання мають визначатися виключно законом) змінив процедуру проходження матеріалів щодо призначення суддів на посаду вперше, повністю виключивши з неї Голову Верховного Суду України.

У державі має бути одна судова влада

Ще однією з основних причин незадовільного стану вітчизняного судочинства є його традиційно хронічне, а в цьому році — критичне недофінансування. З державного бюджету на фінансування судової влади у 2009 році виділено менше двох мільярдів гривень, що становить лише 22 відсотки від реальних потреб. Через катастрофічний брак коштів у багатьох випадках судочинство реально зупиняється.

Ключовим чинником, який обумовлює нинішній стан правосуддя, вважаю недосконалу систему судоустрою в Україні. Вітчизняна судова влада роз'єднана і організаційно, і процесуально.

Фактично функціонують три автономні судові системи: система загальних судів, система адміністративних судів та система господарських судів, в яких різні процедури розгляду справ, різна кадрова політика, різна дисциплінарна практика, різне матеріально-технічне забезпечення.

Очевидним є те, що в державі не може бути кількох судових влад, так само, як законодавчих чи виконавчих. Судова влада повинна бути одна-єдина. Інакше — руйнація судової системи, а з нею — державної влади загалом. Власне, те, що сьогодні й відбувається в нашій державі.

І коли Голова Вищого адміністративного суду Олександр Пасенюк, говорячи про завершення формування системи адміністративних судів, констатує, що «*нам удалося побудувати окрему гілку судової влади*», мене охоплює велика тривога. Після завершення побудови такої окремої гілки судової влади залишилося під неї побудувати окрему державу.

Хочу, щоб мене правильно зрозуміли: **я жодним чином не виступаю проти спеціалізації розгляду справ та існування спеціалізованих судів.** Я категорично «за» спеціалізацію, але за таку, що насправді поліпшує якість правосуддя, а не ускладнює його.

Однак сьогодні вже стало очевидно — розвиток адміністративного судочинства пішов в Україні хибним шляхом. Це переконливо засвідчили, зокрема, результати комплексного вивчення Верховним Судом України та Радою суддів України практики діяльності Вищого адміністративного суду України, Львівського апеляційного адміністративного суду та двох окружних адміністративних судів. Скажу відверто: таких вражаючих негативних результатів діяльності судів ми не чекали.

Вивченням встановлено, без перебільшення, повний провал за усіма напрямками дії цих судів — в організації їх роботи, в якості та оперативності розгляду справ, у забезпеченні єдиної судової практики та однакового застосування закону, в кадровій роботі. Характерними для діяльності цих судів є ручний розподіл справ, порушення правил підсудності, «кричуща» тяганина. Тільки у Вищому адміністративному суді залишок нероз-

глянутих справ та матеріалів становить понад 22 тисячі. Величезна кількість справ не розглянута апеляційними та окружними адміністративними судами — в деяких із них накопичилося понад 40 тисяч справ.

Я не кажу вже про якість багатьох судових рішень. Один лише приклад. Вищий адміністративний суд розглядав справу щодо придбання однією юридичною особою в іншій юридичної особи 30 комп'ютерних дискет на загальну суму 60 мільйонів гривень. При цьому покупець заявив про відшкодування йому ПДВ з державного бюджету України на суму 10 мільйонів гривень. Вищий адміністративний суд приймає рішення про зобов'язання відшкодувати зазначену суму коштів з державного бюджету, не з'ясовуючи, чи досліджувався судами нижчих інстанцій економічний зміст цього договору (а сумнівність його очевидна). Хоча закон і практика Верховного Суду націлюють на обов'язкове з'ясування цієї обставини. За браком часу не можу навести інші приклади такого розгляду справ, у тому числі тих, що сприяли «розбазарюванню» землі сотнями гектарів.

Якщо говорити про причини такої ситуації у сфері адміністративного судочинства, то вони мають і об'єктивний, і суб'єктивний характер. Основним **об'єктивним чинником** є штучність створення **повної автономії** адміністративних судів, непередуманість їх системи, компетенції, організаційних та процесуальних основ діяльності.

Що стосується суб'єктивних причин, то це — неспроможність керівництва цієї системи судів забезпечити ефективну організацію їх роботи, хибні підходи до кадрової роботи, нехтування визначених законом принципів організації розгляду судових справ.

Пропонована система судоустрою — це «судові джунглі»

Тому для мене є очевидним, що для наведення ладу у сфері правосуддя, утвердження законності в діяльності судів передусім потрібно забезпечити єдність судової влади. **На сьогодні це найважливіше завдання, що стосується судоустрою.** Принагідно наголошую, що законопроект про єдність судової системи підготовлено.

Одразу скажу, що під «єдністю» ми розуміємо не ліквідацію системи господарських та адміністративних судів, як дехто закидає, а створення механізмів запровадження єдиної для всієї держави судової практики, тобто однакового розуміння змісту одного закону всіма судами, єдиної для усіх судів системи підбору кадрів, єдиного статусу суддів, єдиного порядку забезпечення судів.

Хіба не таким має бути державницький підхід?!

А чи такий державницький підхід пропонують нам автори сумнозвісного законопроекту про судоустрій та статус суддів, які вважають за доцільне створити замість єдиної цілісної судової системи аж 5 автономних, позбавляючи при цьому Верховний Суд статусу найвищого суду і роблячи неможливим забезпечення в державі єдності судової практики й однакового застосування судами закону. Неймовірно, але факт: за цим проектом громадянину України, щоб звернутися за захист свого права до Верховного Суду своєї держави — України, потрібно буде спочатку «пройти» Європейський суд з прав людини!

Цим проектом передбачається створити 14 відів судів. Нині в обласному центрі може бути до 8 судів. Додатково 2 вищі суди — кримінальний та цивільний — з'являться в Києві.

Судячи з усього, розробники цього проекту «дослухались» до рекомендацій Венеційської комісії, яка у своєму висновку на перший варіант проекту (в якому було значно менше відів судів) зазначала, що «*така система судів є досить складною і розгалуженою. Очевидно, що складніша судова система, то більший ризик виникнення процесуальних затримок*».

Замість того, щоб спростити систему судоустрою, автори законопроекту її ще більше ускладнили. Пропонована система — це «судові джунглі», з яких мало кому вдасться вибратись зі справедливим і законним судовим рішенням.

Перебачений у законопроекті підхід до побудови судоустрою в нашій державі є хибним у своїй основі. Бо замість того, щоб зміцнювати базовий для будь-якої судової системи суд першої інстанції, він «плодить» апеляційні та касаційні суди.

Хоча найважливішим у судовій системі будь-якої держави є місцевий суд, який розглядає справу по суті.

Сьогодні місцевий суд, який найближче до людей, перебуває в найгіршій для здійснення правосуддя ситуації і за умовами роботи, і за завантаженістю. Достатньо сказати, що на кожного українського суддю районного або міського суду на місяць припадає в середньому близько 180 справ та матеріалів. А в багатьох судах — 300—400 справ.

Користуючись нагодою, я хотів би подякувати абсолютній більшості суддів України, які чесно виконують свій обов'язок і витримують таке колосальне, непомірне навантаження. Й водночас вибачитись перед ними за весь той бруд і відверту брехню, які сьогодні звучать на їхню адресу з уст посадовців найвищого рівня.

Повертаючись до законопроекту про судоустрій, зазначу, що він «розбиває» наявні місцеві суди на дільничні й окружні та робить їх дворівневими: перші залишаються на місцевому рівні — в районному центрі, другі «ідуть» в обласний центр.

Він запроваджує незрозумілі принципи спеціалізації судів, утворюючи два різні місцеві суди для розгляду однієї категорії справ.

Так, для розгляду цивільних справ спеціально утворюється окружний цивільний суд. Водночас розгляд тих самих цивільних справ віднесено до компетенції іншого місцевого суду — дільничного. І так у кожній категорії справ: адміністративній, кримінальній.

Мабуть, у розумінні авторів законопроекту це є поліпшенням доступності правосуддя для людей. Не потрібно бути великим реформатором, щоб зрозуміти: за такого судоустрою громадянам доведеться діставатися до місцевого суду в обласний центр — за 100—150, а то й більше кілометрів.

Здавалося б, власний вітчизняний досвід уже мав би всіх навчити. Взяти б, до прикладу, адміністративні справи у спорах щодо пенсій та інших соціальних виплат. Щоб виправдати необхідність утворення окружних адміністративних судів, до їх компетенції віднесли розгляд цих справ. При цьому забули «дрібнощию»: що ці спори стосуються переважно пенсіонерів, інвалідів, тобто людей, яким дістатися до окружного суду в обласний центр досить не просто.

Нещодавно парламент повернув розгляд пенсійних та інших соціальних справ до компетенції загальних місцевих судів. Тобто прийняв правильне за своєю суттю рішення, яке відповідає інтересам людей. Однак водночас виникає запитання: для чого було створювати систему адміністративних судів із штатом у тисячу сто суддів, якщо відтепер соціальні справи (а це близько 66 відсотків від загальної кількості справ, що розглядаються окружними адміністративними судами) розглядатимуть загальні місцеві суди?

Проектом пропонується неконституційний порядок призначення суддів на адмінпосади

Уже очевидним, сподіваюсь, для всіх стало те, що здійснювані на сьогодні основні зусилля з так званого реформування переслідують одну мету — встановлення тотального неправового контролю над судами.

Це досягається, зокрема, встановленням потрібного ідеологам цього законопроекту порядку призначення суддів на адміністративні посади. Проектом пропонується порядок, за яким призначення на посади голів судів здійснюватиме Президент України за поданням Вищої ради юстиції.

Це суперечить Рішенню Конституційного Суду, затвердженій Президентом України Концепції розвитку судівництва, міжнародним стандартам незалежності судової влади, зрештою — позиції самого парламенту, який у своїх рекомендаціях за проведеними у 2007 році парламентськими слуханнями про стан правосуддя в Україні визнав за доцільне здійснення цієї функції органами суддівського самоврядування.

Найбільш оптимальним і вже перевіреним часом варіантом є здійснення такого призначення Радою суддів України — вищим органом суддівського самоврядування, органом колективним, абсолютно аполітичним, нікому не підпорядкованим, який практично виключає протиправний вплив на суддів.

Зверніть увагу: виконання Радою суддів цієї функції впродовж майже двох років ні в кого не викликало будь-яких претензій у необ'єктивності, впливі чи втручанні. Непокойть це лише тих, хто прагне здійснити політико-комерційне «поглинання» судової системи.

Передбачена законопроектом так звана реформа є фінансово «непідйомною» для нашої держави. Тільки на «запуск» пропонованої судової системи, за попередніми підрахунками Державної судової адміністрації, зробленими рік тому, потрібно понад десять мільярдів гривень. Сьогодні — це вже вдвічі більше.

Судді готові до конструктивної співпраці з удосконалення правосуддя

Зі сказаного можна зробити односторонній висновок про те, що

прийняття цього законопроекту матиме катастрофічні для правосуддя, та й держави загалом, наслідки.

Такий висновок було зроблено практично під час усіх фахових обговорень так званих президентських проєктів на науково-практичних конференціях, у тому числі за участі міжнародних експертів з питань судочинства. Нищівний критичі було піддано об'єднаний варіант цих проєктів з боку абсолютної більшості фахівців-практиків та провідних вчених України.

Ось що стосовно цього законопроекту каже Василь Федорович Сіренко — доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, колишній голова парламентського комітету з правової політики.

У своїй статті, опублікованій у суботньому номері газети «Голос України», він, вказуючи на конкретні негативні наслідки ухвалення цього проєкту, констатує: *«Автори проєкту, на жаль, про це не подумали, як не подумали і про багато інших дуже шкідливих, негативних, руйнівних для судової системи України наслідків прийняття такого сирого, непродуманого, поверхового, паліативного проєкту закону про судоустрій. Залишається сподіватися, що депутати парламенту усвідомлять усю небезпеку того приватного корупційного інтересу, який закладено у цьому законопроекті про судоустрій, і відхилять його як непридатний за всіма критеріями розв'язання проблем судової системи України».*

Незважаючи на наведене, в «палких прибічників» цього проєкту вистачає совісті стверджувати про наукову підтримку концептуальних положень законопроекту, нехтуючи навіть те, що на минулих

парламентських слуханнях з цього питання у 2007 році практично всі науковці, що виступали, не підтримали навіть тодішніх, ще не понівечених варіантів законопроектів про судоустрій та статус суддів.

Наш підхід до виходу із ситуації полягає в такому.

Насамперед потрібно **створити передумови для конструктивної роботи з проведення судової реформи.** Для цього необхідно відмовитися від силового «проштовхування» у нелегітимний спосіб проєкту закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Далі слід **визначитися з концептуальними засадами подальшого здійснення судової реформи**, у тому числі з оптимальною для України моделлю судоустрою.

Концепція судової реформи має бути затверджена Верховною Радою України. Це прямо впливає з Конституції України.

Невідкладно ухвалити закон про єдність судової системи, прийняти зміни до всіх процесуальних законів, які б спростили судовий процес, зробили його більш ефективним та оперативним. Крім того, слід удосконалити механізм добору суддівських кадрів та порядок притягнення їх до відповідальності.

Без сумніву, актуальність нинішніх слухань очевидна: судді вкотре висловлюють свою готовність до конструктивної співпраці з удосконалення правосуддя.

Чи вдасться нам вийти на той конструктив, який потрібен передусім не суддям, а всьому українському суспільству? Це засвідчать сьогоднішні парламентські слухання.

А ми налаштовані на серйозну ділову розмову з усіма, хто щиро бажає реальних і позитивних змін у судовій системі України.

Дякую за увагу.

Народних обранців криза не стосується?

У моїй депутатській пошті побільшало листів, зміст яких можна було б узагальнити цим запитанням

Один постійний дописувач із Ріпкинського району Чернігівщини, пан В. Кононенко, наводить приклад колишнього прем'єр-міністра Латвії, котрий нині, у зв'язку із кризою, звернувся з пропозицією зменшити йому пенсію до рівня середньої по країні. Мовляв, соромно отримувати привілейований дохід, коли більшість людей потерпають від нестатків і безробіття.

Отож мій дописувач «переводить стрілки» на народних депутатів і пропонує, щоб особи, добре відомі з участі в різних «шустерних свободах» та інших політичних телешоу, підтримали ініціативу заслуженого пенсіонера Латвії.

«Нині хліб у Ріпках знову подорожчав на 30 копійок і вже коштує 3,2 гривні, — пише В. Кононенко. — Хай уже подорожчали імпортні товари, куплені за валюту. А до чого тут хліб? Бідні селяни виростили рекордний урожай, за копійки його продають, а хліб зростає в ціні. Де логіка? Звичайний грабунок серед білого дня... У кризі, як і в лазні, всі мають бути однакові, щоб спільними зусиллями із кризи вибратись».

Звільненням працівникам нічим платити за хліб, який дорожчає

Слушне зауваження! Тільки от деякі можновладці на місяця «вибираються» досить оригінально, впроваджуючи інші, зовсім не антикризові заходи. Зокрема, днями в низці районів відправлено у двотижневі відпустки «за свій рахунок» половину медиків і всіх працівників культури. У такий спосіб районне й обласне начальство сподіваються відрепортувати «наверх», що немає заборгованості у зарплаті. Просто чудово, як за часів сталінізму: «Нет человека — нет проблем!». Немає зарплати — немає й заборгованості! От тільки з чого, з яких джерел плататимуть за комунальні послуги і за дорожчий хліб оці «засвійрахункові відпускники»?

Тут-таки інше повідомлення: районна влада закриває шкільний спортзал для відвідування дорослими і дітьми у вечірні позанавчальні години, позаяк немає грошей на оплату електроенергії. З одного боку,

ніби антигуманно. Але ж, люди добрі, за кожне задоволення потрібно платити. Цей абсолютний закон ніхто не може скасувати, навіть Верховна Рада. Отже, платити треба за оренду спортзалу, за тепло і електроенергію, якщо ми цим користуємося. Бо хтось інший працює на те, щоб було тепло і світло. А те, що не платили досі, а криза нам вказала на цей прорахунок, то слід робити належні висновки, а не ремствувати з приводу втрати докризових благодійних можливостей.

Якщо відійти від емоцій і спекуляцій, що їх нині вистачає навколо цієї теми, і спокійно зосередитись на реаліях, то дійдемо логічного висновку, що криза — витверезна система умов, яка висуває певні вимоги для наведення порядку в організації нашого суспільного життя. Вона вимагає від нас проведення заходів, які повинні відновити баланс між власними ресурсами і їх раціональним використанням, між попитом і пропозицією, між виробництвом і споживанням, між імпортом і експортом, доходами і витратами тощо.

Адже чому виникла криза? Якщо відповісти на це запитання без зайвих подробиць, а з принципових позицій, то криза виникла з причини брехні. Виникла тому, що маса брехні перевищила фактичні можливості механізму життєдіяльності суспільства.

Криза — це суспільно-економічна хвороба. В Україні ця хвороба існувала із середини 1990-х років, перебувала в неявному стані й поступово розвивалася. Розвивалася на догоду владним і привладним «родинам», сформованим у приватних бізнесових інтересах обмеженого кола осіб. Ця кризова хвороба полягала (й надалі полягає) в тому, що замість збалансованого товарно-грошового механізму, побудованого на фундаменті самодостатнього внутрішнього ринку із залученням інтересів всіх членів суспільства, в Україні використовувється кланово-олігархічна модель управління державою з одночасним обмеженням можливостей місцевого самоврядування.

Криза вилізла як шило з мішка, коли зменшення попиту на експортні поставки відповідно зменшило доходи бюджету, а «серцева недостатність» продуктивно-виробничої частини внутрішнього ринку не була здатна заповнити вакуум.

На мій погляд, однією з причин такої ситуації є принципове збереження архаїчної «постсовецької» моделі управління господарством України. Моделі, створеної шляхом перенесення «совецької» адміністративної піраміди в ринкові умови. У результаті — значна частина економічних важелів перебуває у приватних руках, з їх корпора-

тивними інтересами, що часто-густо суперечать інтересам держави і народу.

Засідання українського парламенту дедалі частіше нагадують балаган

Криза в Україні — це наслідок слів і вчинків не лише тих сотень нинішніх мільярдерів, які, не дуже тримаючись правди, совісті й порядності, хапали, крали і «прихватузовували», а й тих мільйонів наївних та лінивих розумом пересічних громадян, котрі досі вірять словам пишовомовних політиканів-«прихватузаторів», а не фактам їх «роботи».

Так, це очевидна правда, що засідання українського парламенту в нинішній кризовий період часом ще більше нагадують балаган. Але подивіться й дослухайтеся уважніше до цього дійства. І тоді зрозумієте, що попри емоційне протистояння і загострення дискусії відбувається чимдалі чіткіше розмежування між тими, хто тримається правди, й тими, хто цю правду намагається замазати і спотворити брудною фарбою брехні.

Наприклад, виступає один із чільних представників так званої опозиції і в наднятий раз повторює ту само зазложеноу мантру: все дуже погано, далі буде ще гірше, бо нинішній уряд непрофесійний, а от ми — регіонали — професіонали, а тому дайте нам владу і ми вас введемо з кризи.

За ним виступає бютівець Андрій Шкіль і цілком резонно зауважує: панове регіонали, якщо знаєте, як вийти з кризи, то подайте свою програму виходу чи бодай пропозиції на цю тему. Не лякайте народ, не пророкуйте погіршення, а давайте конкретні проєкти! Чи, може, вважаєте Україну чужою для себе державою і радієте, якщо буде гірше?

Пропонуйте, бо інакше ваші обіцянки — це лише кіт у мішку, а реально вам розкоди ресурсів і прокручувати антиукраїнські афери на кшталт «Росукренерго» чи «Венко Прикерченська», як це було в 2007 році за попереднього уряду.

І таких прикладів загострення протистояння у Верховній Раді між істиною і неправдою наразі стало ще більше, ніж торік, коли парламент дуже часто бував заблокований і не працював взагалі.

Тому бачу в нинішньому внутрішньополітичному протистоянні певні позитивні тенденції. Бачу їх також у тому, що чимдалі більше прозирають виборці, котрі в листах, соціологічних опитуваннях, інтерактивному спілкуванні на радіо і телебаченні починають глибше розуміти причини цього тотального безладу в країні, що його в на-

Закон України

Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України

Цей Закон визначає правовий статус тимчасових слідчих комісій, спеціальної тимчасової слідчої комісії і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України, їх повноваження та організаційні основи діяльності.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Статус тимчасових слідчих комісій, спеціальної тимчасової слідчої комісії і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України

1. Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України (далі — слідча комісія) — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється із числа народних депутатів України, завданням якого є здійснення парламентського контролю шляхом проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес.

2. Спеціальна тимчасова слідча комісія Верховної Ради України (далі — спеціальна слідча комісія) — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється у складі народних депутатів України, спеціального прокурора і спеціальних слідчих, завданням якого є проведення розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину, викладених у підписаному більшістю народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України поданні про ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.

3. Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України (далі — спеціальна комісія) — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється із числа народних депутатів України для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України, крім випадку утворення спеціальної комісії для продовження роботи над законопроектом про внесення змін до Конституції України.

4. Організація і порядок діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії та спеціальних комісій визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України, Регламентом Верховної Ради України та прийнятими відповідно до них постановами Верховної Ради України, якими визначаються мета, кількісний і персональний склад, завдання та інші питання забезпечення діяльності відповідної комісії.

Стаття 2. Принципи діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій

1. Слідчі комісії, спеціальна слідча комісія і спеціальні комісії діють на принципах верховенства права, законності, колегіальності, рівноправності членів комісії, об'єктивності та обґрунтованості прийнятих рішень, висновків і пропозицій.

Стаття 3. Підзвітність та термін діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій

1. Слідчі комісії, спеціальна слідча комісія і спеціальні комісії підзвітні Верховній Раді України.

2. Слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які поширюються серед народних депутатів України.

3. Спеціальна слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через два місяці з дня її утворення, подає Верховній Раді України висновки і пропозиції щодо розслідування обставин, викладених у поданні про ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.

4. Спеціальна комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею відповідні проекти актів Верховної Ради України та інші матеріали, які поширюються серед народних депутатів України.

5. Термін звіту слідчої комісії і спеціальної комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

6. Питання про заслуховування звіту, висновків і пропозицій слідчої комісії, спеціальної комісії відповідно до порядку, встановленого цим Законом, і в термін, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії, включається до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України без голосування.

7. Після обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради України результатів роботи слідчої комісії, спеціальної комісії Верховна Рада України приймає рішення щодо завершення роботи такої комісії або доручає їй продовжити роботу і визначає для цього термін наступного звіту.

8. Строк повноважень слідчої комісії і спеціальної комісії не може перевищувати одного року з дня утворення такої комісії.

9. У разі ненадання слідчою комісією, спеціальною комісією звіту Верховній Раді України у визначений Верховною Радою України термін діяльність такої комісії вважається припиненою з наступного дня після дня закінчення терміну подання відповідно слідчою комісією, спеціальною комісією звіту, про що оголошується Головою Верховної Ради України на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Розділ II ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧИХ КОМІСІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 4. Порядок утворення слідчої комісії

1. Слідча комісія утворюється Верховною Радою України, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

2. Підставами для утворення слідчої комісії можуть бути повідомлення про порушення Конституції України, законів України органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими, службовими особами, керівниками (або посадовими особами, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, що становлять суспільний інтерес, у тому числі:

1) повідомлення про обставини, які загрожують суверенітету, територіальній цілісності України або її економічним, науково-технічним, національно-культурним, соціальним інтересам, охороні довкілля;

2) повідомлення про масове порушення прав, свобод і законних інтересів громадян, їх об'єднань або зловживання владою посадовими, службовими особами, що завдало істотної шкоди суспільним інтересам.

3. Слідча комісія не може утворюватися з питань:

1) здійснення правосуддя судом;

2) встановлення наявності чи відсутності вини особи у вчиненні злочину;

3) яке є предметом діяльності спеціальної слідчої комісії чи утвореної Верховною Радою України іншої слідчої комісії.

4. Про утворення слідчої комісії Верховна Рада України приймає постанову, в якій визначає:

1) назву слідчої комісії;

2) завдання слідчої комісії і коло питань, що підлягають розслідуванню;

3) кількісний і персональний склад слідчої комісії, голову слідчої комісії та заступника голови слідчої комісії;

4) термін діяльності слідчої комісії (на заздальгідь визначений час або на час виконання певної роботи);

5) термін звіту слідчої комісії про виконану роботу, який не перевищує шість місяців з дня її утворення;

6) заходи щодо кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, організаційного забезпечення роботи слідчої комісії.

5. Кожна депутатська фракція у Верховній Раді України має право на пропозційне представництво у складі слідчої комісії. Пропозиції щодо кількісного та персонального складу слідчої комісії подаються депутатами фракціями відповідно до вимог законів України та Регламенту Верховної Ради України.

6. До складу слідчої комісії не може входити народний депутат України, який:

1) є родичем чи свояком посадової особи, яка працює в державному органі, органі місцевого самоврядування, на підприємстві, в установі, організації, чи особи, яка входить до керівного органу об'єднання громадян, щодо яких згідно із завданням повинно проводитися розслідування слідчою комісією, або посадової, службової особи, щодо якої повинно проводитися зазначене розслідування;

2) має самостійні або через членів сім'ї майнові цивільно-правові інтереси в державному органі, органі місцевого самоврядування, на підприємстві, в установі, організації, об'єднанні громадян, щодо яких згідно із завданням повинно проводитися розслідування слідчою комісією;

3) був або є учасником судового процесу, в якому учасником були або є державний орган, орган місцевого самоврядування, підприємство, установа, організація, об'єднань громадян, ок-

ган, орган місцевого самоврядування, підприємство, установа, організація, їх посадові, службові особи, а також об'єднання громадян, окремі громадяни, щодо яких згідно із завданням повинно проводитися розслідування слідчою комісією;

4) до набуття повноважень народного депутата України брав участь у ревізії, аудиторській чи іншій перевірці, результати якої стали підставою для створення слідчої комісії;

5) був учасником подій, стосовно яких згідно із завданням повинно проводитися розслідування слідчою комісією.

7. Народний депутат України, кандидатура якого пропонується депутатською фракцією до складу слідчої комісії, зобов'язаний повідомити депутатську фракцію і Верховну Раду України про неможливість брати участь у роботі слідчої комісії за наявності підстав, зазначених у частині шостій цієї статті.

8. На посаду голови слідчої комісії не може бути обраний голова комітету Верховної Ради України.

9. Секретар слідчої комісії обирається на першому засіданні слідчої комісії із числа її членів шляхом таємного або відкритого голосування більшістю від складу слідчої комісії, затвердженого Верховною Радою України.

10. Голова, заступник голови і секретар слідчої комісії не можуть належати до однієї депутатської фракції у Верховній Раді України.

11. Голова слідчої комісії та заступник голови слідчої комісії можуть бути переобрані на пленарному засіданні Верховної Ради України більшістю від її конституційного складу, а секретар слідчої комісії — на засіданні слідчої комісії більшістю від її складу, затвердженого Верховною Радою України.

12. Народний депутат України може бути обраний членом лише однієї слідчої комісії.

Стаття 5. Проведення першого засідання слідчої комісії

1. Перше засідання слідчої комісії проводиться не пізніш як у триденний термін після прийняття Верховною Радою України рішення про її утворення. На цьому засіданні обирається секретар слідчої комісії, розглядаються пропозиції до плану її роботи, а також приймається рішення про внесення пропозицій Голові Верховної Ради України щодо кількісного та персонального складу секретаріату слідчої комісії. На першому засіданні слідчої комісії можуть вирішуватися також інші питання, віднесені до повноважень цієї комісії.

Стаття 6. Порядок проведення засідань слідчої комісії

1. Формою роботи слідчої комісії є її засідання, які проводяться за необхідності, але не менше двох разів на місяць з урахуванням календарного плану роботи Верховної Ради України.

2. Засідання слідчої комісії скликаються головою слідчої комісії, а в разі його відсутності — заступником голови слідчої комісії або на вимогу не менш як однієї четвертої від її складу, затвердженого Верховною Радою України.

3. Засідання слідчої комісії є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини членів слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Рішення слідчої комісії приймаються на її засіданні шляхом відкритого або таємного голосування більшістю голосів присутніх на засіданні членів слідчої комісії, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

4. Засідання слідчої комісії є відкритим, якщо слідчою комісією не прийнято рішення про проведення закритого засідання у зв'язку з необхідністю додержання вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі захисту таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

5. На кожному засіданні слідчої комісії ведуться протокол, який підписується головою та секретарем слідчої комісії, та стенограма засідання. За рішенням слідчої комісії хід засідання може фіксуватися засобами аудіо- та відеозапису.

Стаття 7. Розгляд питань на засіданнях слідчої комісії

1. На засіданнях слідчої комісії розглядаються питання:

1) обрання секретаря слідчої комісії;

2) затвердження плану та порядку роботи слідчої комісії;

3) розподілу доручень між членами слідчої комісії;

4) утворення, у разі необхідності, робочих груп слідчої комісії за напрямками визначених завдань;

5) доцільності залучення для роботи в слідчій комісії працівників правоохоронних органів та інших фахівців;

6) запрошення посадових, службових осіб державних органів, органів місцевого самоврядування та керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, ок-

ремих громадян для отримання показань чи пояснень з питань, щодо яких проводиться розслідування;

7) заслуховування пояснень запрошених осіб і їх відповідей на запитання;

8) порядку забезпечення схоронності інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації, під час роботи слідчої комісії з такою інформацією;

9) про вилучення предметів і документів, які можуть бути доказами, за винятком тих, які знаходяться у житлі чи в іншому володінні особи;

10) визначення та передачі текстів повідомлень стосовно окремих питань діяльності слідчої комісії для розміщення в засобах масової інформації;

11) відрядження членів слідчої комісії у зв'язку з її діяльністю;

12) ухвалення висновків і пропозицій слідчої комісії;

13) затвердження тексту звіту про результати виконаної роботи слідчою комісією, пропозицій щодо проекту акта Верховної Ради України та визначення доповідача на пленарному засіданні Верховної Ради України;

14) оплати праці або винагороди залучених для роботи слідчої комісії фахівців та осіб, передбачених частиною першою статті 35 цього Закону.

2. Для розгляду попередньо визначених питань на засіданнях слідчої комісії або її робочих груп можуть бути запрошені посадові особи (крім Президента України, суддів Конституційного Суду України та суддів судів загальної юрисдикції), службові та інші особи, присутність яких визнана слідчою комісією необхідною. Слідча комісія завчасно, але не пізніш як за три дні, в письмовій формі повідомляє про це керівників державних органів, органів місцевого самоврядування, керівників (або посадових осіб, які виконують їх обов'язки) підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян, представники яких запрошуються на засіданнях слідчої комісії. У повідомленні запрошеним особам зазначаються час і місце проведення засідання слідчої комісії, з якого питання необхідна їх присутність, які матеріали та документи необхідно мати з собою. Запрошена особа зобов'язана своєчасно прибути на засідання слідчої комісії, її робочої групи, а в разі неможливості прибути на засідання слідчої комісії завчасно повідомити про це.

3. Обговорення проектів рішень, висновків і пропозицій слідчої комісії щодо дій посадових та службових осіб чи окремих громадян проводиться без присутності таких осіб на засіданні слідчої комісії.

Стаття 8. Доступ до інформації щодо діяльності слідчої комісії

1. За рішенням слідчої комісії голова слідчої комісії або заступник голови слідчої комісії може надавати засобам масової інформації повідомлення про окремі питання діяльності слідчої комісії.

2. Голова Верховної Ради України або за його дорученням Перший заступник, заступник Голови Верховної Ради України мають право отримувати інформацію про стан виконання слідчою комісією покладеного на неї завдання.

3. За рішенням Верховної Ради України матеріали проведеного розслідування, висновки і пропозиції слідчої комісії можуть оприлюднюватися у газеті «Голос України».

Стаття 9. Завершення роботи слідчої комісії

1. Після закінчення розслідування й складання мотивованого висновку і пропозицій слідча комісія подає їх Верховній Раді України, а голова слідчої комісії або інший визначений слідчою комісією член комісії доповідає про них на пленарному засіданні Верховної Ради України.

2. Повноваження слідчої комісії припиняються:

1) одночасно з прийняттям Верховною Радою України остаточного рішення щодо результатів її роботи;

2) у випадку, передбаченому частиною дев'ятою статті 3 цього Закону;

3) у разі припинення повноважень Верховної Ради України, якою утворено зазначену слідчу комісію.

3. Повноваження секретаря слідчої комісії припиняються після виконання дій, визначених пунктом 6 частини першої статті 16 цього Закону, але не пізніш як через місяць після завершення роботи слідчої комісії.

Стаття 10. Зберігання документів слідчої комісії та їх передача державним органам

1. На час діяльності слідчої комісії протоколи та стенограми її засідань, інші документи чи належним чином посвідчені копії цих документів зберігаються в сейфі, що опечатується. У процесі дослідження матеріалів розслідування кожен член слідчої комісії працює із ксерокопіями отриманих документів, що не виключає його права звернення до їх

оригіналів. Усі зауваження, висновки і пропозиції щодо досліджуваних матеріалів, фактів і обставин члени слідчої комісії викладають письмово та подають їх на ім'я голови слідчої комісії через її секретаріат або безпосередньо з обов'язковою реєстрацією у встановленому порядку.

2. Оригінали отриманих слідчою комісією документів відповідно до рішення Верховної Ради України передаються разом із висновками і пропозиціями слідчої комісії до Генеральної прокуратури України або повертаються відповідно до державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.

Стаття 11. Заходи забезпечення безпеки членів слідчої комісії та залучених для її роботи фахівців

1. У разі наявності загрози життю чи здоров'ю членів слідчої комісії, залучених для її роботи фахівців голова слідчої комісії вносить мотивовані пропозиції Голові Верховної Ради України про здійснення державної охорони щодо членів слідчої комісії і заходів охоронного характеру щодо фахівців, які здійснюються державними органами відповідно до закону.

**Розділ III
ПОВНОВАЖЕННЯ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ**

Стаття 12. Права слідчої комісії

1. Слідча комісія має право:
- у порядку, визначеному законом, отримувати необхідну для своєї діяльності інформацію, документи, матеріали та інші відомості, що стосуються предмета розслідування, від державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових, службових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки). Інформація, що становить державну або іншу охоронювану законом таємницю, надається в порядку, встановленому законом;
  - ознайомлюватися з документами, що мають відношення до предмета розслідування, отримувати їх копії;
  - у разі необхідності вилучати потрібні для розслідування документи з числа наданих чи отримувати їх копії, а у випадках, коли щодо цих документів надійшли відповідні запити суду або органу досудового слідства, — їх копії;
  - запрошувати осіб, зазначених у частині першій статті 19 цього Закону, для отримання показань чи пояснень з питань щодо яких проводиться розслідування слідчою комісією, заслуховувати їх на своєму засіданні, ставити їм запитання;
  - отримувати показання чи пояснення від осіб, зазначених у частині першій статті 19 цього Закону, щодо обставин, які розслідуються, за винятком випадків, встановлених законом;
  - приймати рішення про залучення фахівців для роботи в слідчій комісії;
  - звертатися за допомогою до державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових, службових осіб, керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, які зобов'язані сприяти слідчій комісії при розслідуванні визначених Верховною Радою України питань;
  - призначати необхідні експертизи та запрошувати на засідання слідчої комісії експертів;
  - залучати до участі в розслідуванні працівників органів прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, податкової міліції за згодою їх керівників.
- Стаття 13.** Обов'язки слідчої комісії
- Слідча комісія зобов'язана:
  - вести протоколи та стенограми засідань;
  - проводити збір інформації, показань, пояснень, документів і матеріалів, здійснювати їх дослідження;
  - вести у встановленому порядку облік вхідних і вихідних документів слідчої комісії;
  - на основі всебічного аналізу досліджених обставин готувати висновки і пропозиції для внесення їх на розгляд Верховної Ради України та пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України за результатами їх розгляду;
  - звітувати Верховній Раді України про хід проведення та результати розслідування відповідно до терміну та завдань, визначених Верховною Радою України;
  - передавати після завершення своєї роботи до відповідних структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України всі протоколи та стенограми засідань, а також інші матеріали слідчої комісії разом з висновками і пропозиціями. У разі направлення матеріалів слідчої комісії до Генеральної прокуратури України до відповідних структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України передаються їх посвідчені копії.
- Стаття 14.** Голова слідчої комісії
- Голова слідчої комісії:
  - забезпечує організацію роботи слідчої комісії;
  - забезпечує складання плану роботи слідчої комісії;
  - організовує роботу секретаріату слідчої комісії та залучених для її роботи фахівців;
  - веде засідання слідчої комісії;
  - підписує рішення слідчої комісії, протоколи засідань, висновки і пропозиції слідчої комісії;
  - представляє слідчу комісію в зносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими, службо-

- вими особами, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян;
- інформує членів слідчої комісії про офіційні документи, листи та інші матеріали, що надійшли до слідчої комісії;
  - інформує у разі систематичного ухилення народного депутата України від виконання обов'язків члена слідчої комісії голову відповідної депутатської фракції у Верховній Раді України та Голову Верховної Ради України;
  - готує пропозиції на розгляд слідчої комісії про залучення фахівців для роботи у слідчій комісії;
  - подає за рішенням слідчої комісії пропозиції керівнику Апарату Верховної Ради України про видачу тимчасових посвідчень встановленого зразка залученим для роботи у слідчій комісії фахівцям;
  - вносить пропозиції про запрошення на засідання слідчої комісії осіб для отримання показань чи пояснень;
  - організовує повідомлення членів слідчої комісії та запрошених осіб про проведення засідання слідчої комісії;
  - доповідає на пленарному засіданні Верховної Ради України ухвалені слідчою комісією висновки і пропозиції.
- Стаття 15.** Заступник голови слідчої комісії
- Заступник голови слідчої комісії:
  - виконує обов'язки голови слідчої комісії в разі його відсутності;
  - за дорученням голови слідчої комісії виконує завдання з організації роботи слідчої комісії.
- Стаття 16.** Секретар слідчої комісії
- Секретар слідчої комісії:
  - бере участь у складанні плану роботи слідчої комісії;
  - забезпечує підготовку проектів звернень до державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та їх посадових, службових осіб, об'єднань громадян, а також проектів інших документів слідчої комісії;
  - контролює виконання плану роботи, виконання рішень, ведення діловодства слідчої комісії, підписує разом із головою слідчої комісії протоколи засідань, висновки і пропозиції слідчої комісії, забезпечує членів слідчої комісії необхідними документами та матеріалами;
  - веде облік засідань слідчої комісії, осіб, присутніх на засіданнях, і результатів голосування;
  - організовує підготовку засідань, явку їх учасників та надання їм необхідних матеріалів;
  - забезпечує підготовку матеріалів слідчої комісії для передачі їх до відповідних структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України, а у випадках, передбачених цим Законом, — для направлення їх до Генеральної прокуратури України чи повернення до державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.
- Стаття 17.** Член слідчої комісії
- Член слідчої комісії:
  - бере участь у засіданнях слідчої комісії;
  - безперешкодно при пред'явленні посвідчення народного депутата України і доручення слідчої комісії відвідує для з'ясування питань, пов'язаних із розслідуванням, підприємства, установи, організації, розташовані на території України, незалежно від їх підпорядкування, форм власності, режиму секретності;
  - отримує за дорученням слідчої комісії письмові або усні пояснення від посадових, службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян та окремих громадян;
  - одержує за дорученням слідчої комісії від зазначених у пункті 3 цієї частини осіб оригінали або належним чином посвідчені копії документів, у тому числі тих, які містять відомості, що становлять державну або іншу охоронювану законом таємницю, проводить вилучення таких документів за дорученням слідчої комісії у порядку, встановленому законом;
  - вносить пропозиції щодо залучення до участі в роботі слідчої комісії фахівців, їх кількісного та персонального складу, організації роботи слідчої комісії, опрацювання матеріалів розслідування та висновків і пропозицій, а також пропозиції про запрошення відповідних осіб для отримання показань чи пояснень;
  - вносить пропозиції до плану роботи слідчої комісії, щодо організації виконання покладених на слідчу комісію завдань, до проектів звіту, висновків і пропозицій слідчої комісії;
  - має право, у разі незгоди з висновками і пропозиціями, які ухвалюються слідчою комісією, викладати у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання слідчої комісії.
- Стаття 18.** Забезпечення слідчої комісії документами та інформацією
- На звернення слідчої комісії під час здійснення її повноважень державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові, службові особи, керівники (або посадові особи, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, а також об'єднання громадян зобов'язані в термін, визначений слід-

- чою комісією, надавати документи та інформацію з питань, щодо яких проводиться розслідування.
- Слідча комісія має право прийняти рішення про вилучення необхідних для її розслідування документів за винятком тих, які знаходяться у житлі чи іншому володінні особи. У разі відмови або ухилення посадових, службових осіб від надання зазначених документів член слідчої комісії за її дорученням вилучає ці документи у порядку, встановленому законом, у присутності представника (представників) органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації. Про вилучення складається протокол, в якому зазначається перелік вилучених документів і який підписують член слідчої комісії та присутній представник (представники) органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації.
  - У разі якщо орган досудового слідства або суд на підставі і в порядку, встановлених Кримінально-процесуальним кодексом України, прийняв рішення про виїмку (витребування) в органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, об'єднання громадян документів, які досліджуються слідчою комісією, оригінали таких документів передаються органу досудового слідства або до суду, а їх копії, посвідчені в установленому порядку в Апараті Верховної Ради України, залишаються в слідчій комісії.
- Стаття 19.** Давання показань чи пояснень слідчій комісії
- Посадові особи (крім Президента України та суддів Конституційного Суду України, суддів судів загальної юрисдикції), службові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівники (або посадові особи, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян та окремі громадяни зобов'язані з'явитися на запрошення слідчої комісії і дати правдиві показання чи пояснення про відомі їм обставини з питань, що є предметом розслідування, у порядку, встановленому законом. Особи, запрошені для дачі показань як свідки, а також як експерти, перекладачі попереджаються у письмовій формі (розпискою) про кримінальну відповідальність за вчинення ними дій, зазначених у частині другій статті 37 цього Закону.
  - Особа, яка дає показання чи пояснення слідчій комісії, повинна відповісти на поставлені запитання, що стосуються предмета розслідування, а в разі необхідності — викласти свої показання чи пояснення в письмовій формі, які додаються до протоколу засідання слідчої комісії.
  - Особи, які згідно із законом мають право не розголошувати певну інформацію, можуть не повідомляти слідчій комісії таку інформацію.
  - Якщо запрошена слідчою комісією посадова, службова чи інша особа не з'являється на засідання слідчої комісії без поважних причин, слідча комісія має право прийняти рішення про застосування до неї приводу, виконання якого забезпечується органами внутрішніх справ у встановленому законом порядку.
  - Витрати, пов'язані із запрошенням особи слідчою комісією, відшкодовуються такій особі в порядку, передбаченому законодавством щодо відшкодування витрат свідкам та іншим учасникам кримінального процесу, за рахунок коштів, передбачених на здійснення повноважень Верховної Ради України. На таких осіб поширюються інші гарантії, передбачені законом.
- Стаття 20.** Проведення розслідування слідчою комісією
- Члени слідчої комісії, а також створені нею робочі групи, здійснюють перевірки фактів, обставин як безпосередньо у місцях їх виникнення, так і шляхом витребування відповідних документів та матеріалів, отримання показань, пояснень.
- Стаття 21.** Вимоги до висновків і пропозицій слідчої комісії
- Результати розслідування слідчої комісії викладає у письмовому звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про:
  - факти й обставини, які стали підставою для проведення розслідування;
  - відомості чи обставини, встановлені слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується;
  - відомості чи обставини, що не підтвердилися;
  - факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, через які перевірка не здійснювалась.
- Слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої нею обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем слідчої комісії.
  - У пропозиціях слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки слідчої комісії в разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України — членами слідчої комісії.

- Стаття 22.** Розгляд Верховною Радою України звіту слідчої комісії
- Розгляд звіту слідчої комісії проводиться, як правило, на відкритому пленарному засіданні Верховної Ради України. У разі наявності у письмовому звіті чи доданих до нього матеріалах інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації, Верховна Рада України може прийняти рішення про розгляд такого звіту слідчої комісії на закритому пленарному засіданні Верховної Ради України.
  - За результатами розгляду звіту слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти такі рішення:
  - взяти до відома висновки і пропозиції слідчої комісії;
  - припинити діяльність слідчої комісії;
  - продовжити роботу слідчої комісії на визначений Верховною Радою України термін з урахуванням вимог частини восьмої статті 3 цього Закону.
  - При розгляді висновків і пропозицій слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання щодо:
  - направлення матеріалів слідчої комісії до Генеральної прокуратури України для їх вивчення та відповідного реагування;
  - направлення висновків слідчої комісії Президенту України, Прем'єр-міністру України;
  - направлення висновків слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі;
  - публікації висновків слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо схоронення інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.
  - Висновки і пропозиції слідчої комісії не є вирішальними для слідства і суду.
  - Державний орган, орган місцевого самоврядування чи посадова особа, визначені у постанові Верховної Ради України, інформують Верховну Радю України за наслідками розгляду висновків слідчої комісії в термін, визначений постановою Верховної Ради України.
- Розділ IV
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
СПЕЦІАЛЬНОЇ ТИМЧАСОВОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**
- Стаття 23.** Порядок утворення та організації діяльності спеціальної слідчої комісії
- Верховна Рада України утворює спеціальну слідчу комісію відповідно до статті 111 Конституції України та положень цього Закону для проведення розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину.
  - Підставою для ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпідменту та утворення спеціальної слідчої комісії є подання, підписане більшістю народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, підписи яких не відкликаються.
  - Подання, передбачене частиною другою цієї статті, має містити правове обґрунтування необхідності утворення спеціальної слідчої комісії та відомості, які вказують на наявність фактів чи обставин про вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину. До подання можуть додаватися документи і матеріали, що стосуються цього питання, або належним чином посвідчені їх копії.
  - Письмове подання, передбачене частиною другою цієї статті, без прийняття рішення про включення до порядку денного пленарного засідання Верховної Ради України розглядається на черговому після дня його внесення пленарному засіданні Верховної Ради України.
  - Верховна Рада України більшістю голосів народних депутатів України від її конституційного складу приймає рішення щодо ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпідменту та включення його до порядку денного сесії Верховної Ради України як невідкладного. Про прийняття такого рішення Голова Верховної Ради України терміново повідомляє Президента України.
  - Термін діяльності спеціальної слідчої комісії з урахуванням календарного плану роботи Верховної Ради України не повинен перевищувати трьох місяців з дня утворення спеціальної слідчої комісії. У разі прийняття Верховною Радою України рішення про звинувачення Президента України діяльність спеціальної слідчої комісії продовжується на період до завершення розгляду процедури імпідменту.
  - До складу спеціальної слідчої комісії входять народні депутати України з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій, спеціальний прокурор та три спеціальних слідчих. Пропозиції щодо кількісного та персонального складу спеціальної слідчої комісії подаються у письмовій формі депутатськими фракціями у п'ятиденний строк з дня направлення до них письмового звернення. Якщо депутатська фракція не запропонувала у встановлений строк представників для роботи у спеціальній слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції. У разі обрання спеціальним прокурором чи спеціальним слідчим народного депутата України враховується принцип пропорційного представництва депутатської фракції у спеціальній слідчій комісії.

8. Зміст постанови Верховної Ради України про утворення спеціальної слідчої комісії має відповідати вимогам, передбаченим пунктами 1, 2, 3, 6 частини четвертої та частинами шостою, восьмою, десятою статті 4 цього Закону.

9. Організація і порядок діяльності спеціальної слідчої комісії здійснюються відповідно до положень розділу II цього Закону з урахуванням особливостей, визначених статтями 24—30 цього Закону.

Стаття 24. Повноваження спеціальної слідчої комісії

1. Спеціальна слідча комісія діє на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією України, цим Законом, Регламентом Верховної Ради України та прийнятими відповідно до них постановами Верховної Ради України з цього питання.

2. Спеціальна слідча комісія:

1) проводить розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину, перевіряє наявність, повноту і обґрунтованість відповідних доказів;

2) проводить розслідування у разі виявлення під час строку повноважень спеціальної слідчої комісії інших обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину без додаткового прийняття рішення Верховною Радою України з цього питання і за наявності підстав готує відповідні пропозиції щодо проекту постанови Верховної Ради України про звинувачення Президента України.

3. З метою забезпечення всебічного, повного і об'єктивного розслідування спеціальна слідча комісія має право:

1) заслуховувати Президента України та захисника (захисників) його прав;

2) вилучувати необхідні документи, матеріали та інші відомості, що стосуються розслідування, від державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових, службових осіб, керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян та окремих громадян;

3) у разі потреби призначати експертизи та залучати фахівців для дослідження і оцінки доказів, визначати по два або більше представники від спеціальної слідчої комісії і доручати їм бути присутніми під час проведення зазначених експертиз і досліджень та встановлення їх результатів;

4) запрошувати і заслуховувати у порядку, встановленому законом, будь-яких осіб із числа громадян України (крім суддів Конституційного Суду України та суддів судів загальної юрисдикції), які можуть повідомити про обставини щодо вчинення Президентам України державної зради чи іншого злочину.

4. Посадові особи (крім Президента України та захисника (захисників) його прав), службові особи, експерти, перекладачі та інші особи, запрошені спеціальною слідчою комісією для дачі показань як свідки, а також як експерти чи перекладачі, попереджаються у письмовій формі (розпискою) про кримінальну відповідальність за вчинення ними дій, зазначених у частині другій статті 37 цього Закону.

5. У разі вчинення посадовими особами (крім Президента України та захисника (захисників) його прав), службовими особами, експертами, перекладачами та іншими особами, запрошеними спеціальною слідчою комісією, дій, зазначених у частині другій статті 37 цього Закону, спеціальна слідча комісія направляє матеріали до відповідних правоохоронних органів для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом.

Стаття 25. Спеціальний прокурор і спеціальні слідчі та вимоги до їх кандидатів

1. Постановою Верховної Ради України до складу спеціальної слідчої комісії при її утворенні включаються спеціальний прокурор і спеціальні слідчі.

2. На посади спеціального прокурора, спеціальних слідчих може бути рекомендована лише особа, яка відповідає таким вимогам:

1) є громадянином України, який проживає на її території не менше десяти років;

2) вільно володіє державною мовою;

3) має вищу юридичну освіту;

4) має не менш як десятирічний стаж роботи на посаді атестованого прокурора чи слідчого правоохоронних органів України;

5) раніше не судимий.

3. Кандидат на посаду спеціального прокурора чи спеціального слідчого подає до Верховної Ради України особову картку, декларацію про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан щодо себе та членів своєї сім'ї за попередній рік за формою, встановленою для державних службовців, які займають посади, віднесені до першої і другої категорій посад державних службовців.

4. Кандидатури на посаду спеціального прокурора, спеціальних слідчих попередньо розглядаються на засіданні комітету, до предмета відання якого Верховною Радою України віднесено таке питання, який надає Верховній Раді України свої висновки щодо кожної кандидатури.

5. Народний депутат України може бути обраний спеціальним прокурором чи спеціальним слідчим, якщо його кандидатура відповідає вимогам, встановленим частиною другого цієї статті.

6. Особи, які не є народними депутатами України і обрані спеціальним прокурором,

спеціальними слідчими, прикомандировуються до Верховної Ради України на час роботи спеціальної слідчої комісії та здійснюють свої службові повноваження у складі зазначеної спеціальної слідчої комісії лише відповідно до наданих їм на законних підставах доручень спеціальної слідчої комісії.

Стаття 26. Повноваження спеціального прокурора

1. Спеціальний прокурор здійснює нагляд за додержанням законів України при проведенні розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину. Спеціальний прокурор користується повноваженнями прокурора, які встановлені Законом України «Про прокуратуру» та Кримінально-процесуальним кодексом України, за винятком повноважень щодо порушення кримінальної справи, затримання підозрюваного, застосування запобіжного заходу, пред'явлення обвинувачення, продовження строку розслідування, затвердження обвинувального висновку, направлення справи до суду.

2. Спеціальний прокурор перевіряє одержаний від спеціальних слідчих проект висновку спеціальної слідчої комісії та схвалює його або повертає із своїми письмовими зауваженнями і пропозиціями для доопрацювання та/або провадження додаткових слідчих дій.

Стаття 27. Повноваження спеціального слідчого

1. Спеціальний слідчий провадить необхідні дії для перевірки та встановлення обставин, що є предметом розслідування спеціальної слідчої комісії. Спеціальний слідчий користується повноваженнями слідчого, які встановлені Кримінально-процесуальним кодексом України, за винятком повноважень щодо порушення кримінальної справи, затримання підозрюваного, застосування запобіжного заходу, пред'явлення обвинувачення, складання обвинувального висновку.

2. Спеціальні слідчі завершують розслідування складанням проекту висновку спеціальної слідчої комісії, який після схвалення його спеціальним прокурором вноситься на розгляд спеціальної слідчої комісії.

3. У разі виникнення розбіжностей щодо складання чи схвалення проекту висновку відповідно до частини другої цієї статті, рішення щодо його змісту приймається на засіданні спеціальної слідчої комісії.

Стаття 28. Особливості взаємодії спеціального прокурора і спеціальних слідчих зі спеціальною слідчою комісією

1. Спеціальна слідча комісія може визначити напрями роботи спеціального прокурора та спеціальних слідчих. Члени спеціальної слідчої комісії не можуть втручатися в діяльність спеціального прокурора та спеціальних слідчих.

2. Про свою діяльність спеціальний прокурор і спеціальні слідчі інформують спеціальну слідчу комісію не рідше одного разу на місяць, якщо комісією не прийнято іншого рішення.

Стаття 29. Висновки і пропозиції спеціальної слідчої комісії

1. Спеціальна слідча комісія готує відповідно до статті 21 цього Закону висновки і пропозиції за дослідженими обставинами щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину і розглядає їх на засіданні спеціальної слідчої комісії та приймає рішення щодо них.

2. Висновки і пропозиції спеціальної слідчої комісії мають містити:

1) факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування;

2) відомості й обставини, встановлені спеціальною слідчою комісією;

3) відомості та обставини, що не підтвердилися;

4) факти і обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, через які перевірка не здійснювалася;

5) факти і обставини, що підтверджують або спростовують наявність у діяннях Президента України ознак державної зради або іншого злочину.

3. Спеціальна слідча комісія за наявності відповідних підстав готує та ухвалює висновок про звинувачення Президента України з урахуванням вимог до обвинувального висновку, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом України. За відсутності підстав для звинувачення Президента України спеціальна слідча комісія готує висновок про необхідність припинення процедури імпичменту. Висновок підписують голова та секретар спеціальної слідчої комісії. У разі незгоди з висновками і пропозиціями, які ухвалюються спеціальною слідчою комісією, член слідчої комісії, спеціальний прокурор чи спеціальний слідчий викладає в письмовій формі свою окрему думку, яка додається до протоколу засідання спеціальної слідчої комісії.

4. Питання про висновки і пропозиції спеціальної слідчої комісії включається до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України без голосування і розглядається невідкладно.

5. Разом з висновками і пропозиціями народні депутати України — члени спеціальної слідчої комісії вносять на розгляд Верховної Ради України відповідно проект постанови Верховної Ради України про звинувачення Президента України чи проект постанови Верховної Ради України про припинення розгляду питання про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту.

6. У разі прийняття Верховною Радою України рішення про звинувачення Президента України спеціальна слідча комісія готує пропозиції щодо проекту постанови Верховної

Ради України про звернення до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про імпичмент Президента України та до Верховного Суду України для одержання висновку про те, що діяння, в яких звинувачується Президент України, містять ознаки державної зради або іншого злочину.

7. Конституційний Суд України та Верховний Суд України невідкладно розглядають звернення Верховної Ради України, зазначені в частині шостій цієї статті, та не пізніше як у п'ятнадцятиденний строк з дня направлення до них такого звернення подають Верховній Раді України відповідні висновки.

8. Після отримання відповідних висновків Конституційного Суду України, Верховного Суду України спеціальна слідча комісія попередньо розглядає їх і готує доповідь щодо зазначених висновків для розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України, а народні депутати України — члени спеціальної слідчої комісії вносять проект постанови Верховної Ради України про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту.

9. У разі отримання негативних висновків Конституційного Суду України чи Верховного Суду України спеціальна слідча комісія готує відповідну інформацію для оголошення головувочим на пленарному засіданні Верховної Ради України про припинення процедури імпичменту.

Стаття 30. Заходи соціального захисту спеціального прокурора і спеціальних слідчих

1. За спеціальним прокурором і спеціальними слідчими на період роботи спеціальної слідчої комісії зберігаються попередня робота (посада), а також заробітна плата.

Розділ V СПЕЦІАЛЬНІ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 31. Порядок утворення спеціальної комісії

1. Спеціальна комісія утворюється Верховною Радою України для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України, крім випадку утворення спеціальної комісії для продовження роботи над законопроектом про внесення змін до Конституції України.

2. Спеціальна комісія утворюється із числа народних депутатів України, які дали на це згоду. Кількісний склад спеціальної комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій.

3. Депутатські фракції у Верховній Раді України вносять пропозиції щодо персонального складу спеціальної комісії в порядку, встановленому цим Законом та Регламентом Верховної Ради України.

4. Постанова Верховної Ради України про утворення спеціальної комісії має відповідати вимогам, передбаченим частиною четвертою статті 4 цього Закону для утворення слідчої комісії.

Стаття 32. Повноваження та порядок діяльності спеціальної комісії

1. Спеціальна комісія здійснює повноваження головного комітету, передбаченого Регламентом Верховної Ради України, з питання, для підготовки якого її утворено.

2. Спеціальна комісія здійснює свою діяльність відповідно до вимог цього Закону, Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Розділ VI СЕКРЕТАРІАТИ СЛІДЧИХ КОМІСІЙ, СПЕЦІАЛЬНОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМІСІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ЇХ ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття 33. Правовий статус секретаріатів слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій

1. Для забезпечення належних умов роботи слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії і спеціальної комісії утворюється її секретаріат, до якого входять працівники Апарату Верховної Ради України та/або залучені фахівці за строковим трудовим договором у кількості не більше двох осіб.

2. Пропозиції щодо чисельності і персонального складу секретаріату слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії і спеціальної комісії розглядаються на її першому засіданні і подаються Голові Верховної Ради України. Пропозиції щодо зміни чисельності чи персонального складу секретаріату слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії чи спеціальної комісії у разі необхідності розглядаються на наступних засіданнях такої комісії.

3. Секретаріат слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії, спеціальної комісії здійснює організаційно-інформаційне, консультативно-правове, методичне забезпечення, ведення діловодства відповідної комісії.

4. Прийом на роботу та звільнення працівників секретаріатів слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії і спеціальної комісії із числа фахівців, які не є працівниками Апарату Верховної Ради України, здійснюються за строковим трудовим договором, який укладається керівником Апарату Верховної Ради України за пропозицією голови відповідної слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії, спеціальної комісії.

5. Оплата праці працівників секретаріатів слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії і спеціальної комісії, у тому числі преміювання, проводиться в межах кошторису видатків, передбачених на здійснення повноважень Верховної Ради України, в порядку та розмірах, встановлених для працівників секретаріатів комітетів Верховної Ради України.

Стаття 34. Порядок залучення фахівців для роботи в слідчих комісіях, спеціальній слідчій комісії і спеціальних комісіях

1. Пропозиції щодо залучення фахівців для роботи в слідчій комісії, спеціальній слідчій комісії і спеціальній комісії розглядаються на засіданні відповідної комісії, про що приймається рішення.

2. Залучення для роботи в слідчій комісії, спеціальній слідчій комісії і спеціальній комісії фахівців відбувається за згодою керівників державних органів, органів місцевого самоврядування, керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій.

3. Залучення для роботи в слідчій комісії, спеціальній слідчій комісії іноземців та осіб без громадянства не допускається.

Стаття 35. Гарантії захисту трудових прав осіб, залучених для роботи в слідчих комісіях, спеціальній слідчій комісії і спеціальних комісіях

1. Штатні працівники секретаріату слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій та фахівці, які залучаються або відряджаються для роботи до цих комісій, звільняються від виконання інших службових обов'язків на цей період. За ними зберігаються попередня робота (посада), а також заробітна плата за основним місцем роботи, включаючи встановлені раніше надбавки та доплати.

Стаття 36. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій

1. Фінансове забезпечення діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій та виділення для їх роботи службових приміщень, засобів діловодства, зв'язку й транспорту здійснюються Апаратом Верховної Ради України у межах кошторису видатків, передбачених на здійснення повноважень Верховної Ради України.

Розділ VII ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ВИМОГ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 37. Відповідальність за невиконання вимог цього Закону

1. Посадові особи (крім Президента України та захисника (захисників) його прав), службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, керівники (або посадові особи, що виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян та окремі громадяни за порушення вимог цього Закону несуть адміністративну чи кримінальну відповідальність згідно із законом.

2. За відмову особи, запрошеної слідчою комісією, спеціальною слідчою комісією, від давання показань або за відмову експерта чи перекладача без поважних причин від виконання покладених на них обов'язків експерта чи перекладача під час проведення розслідування слідчою комісією, спеціальною слідчою комісією, а також за надання завідомо неправдивих показань, завідомо неправдивого висновку експерта, завідомо неправивного перекладу, зробленого перекладачем, винні особи несуть відповідальність згідно із законом.

3. Голова слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії, заступник голови слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії, секретар та члени слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії несуть відповідальність згідно із законом за поширення інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації, яка стала їм відомою у зв'язку з роботою слідчої комісії, спеціальної слідчої комісії.

Розділ VIII ПРИКІНЦІВ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Тимчасові слідчі комісії та тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України, утворені до набрання чинності цим Законом, продовжують свою діяльність відповідно до вимог цього Закону до закінчення встановленого терміну їх діяльності.

3. Внести до Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25—26, ст. 131) такі зміни:

в абзаці першому частини першої статей 384 і 385 слова «тимчасовою спеціальною комісією» замінити словами «спеціальною тимчасовою слідчою комісією»;

в абзаці першому статті 386 слова «тимчасових спеціальних комісій» замінити словами «спеціальної тимчасової слідчої комісії».

4. Кабінету Міністрів України в тримісячний термін із дня опублікування цього Закону:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

**Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
15 січня 2009 року.
№ 890—VI.

Арбітражний керуючий ВАТ «Ізяславський завод «Харчомаш» повідомляє, що згідно узали господарського суду Хмельницької області від 12.09.2008 р. банкрут ВАТ «Ізяславський завод «Харчомаш» вважається вільним від боргів. Провадження у справі припинено. Для передачі активів банкрута оголошується проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 травня 2009 р. о 10.00 год. за адресою: 30300, м. Ізяслав, вул. Жовтнева, 106. Реєстрація акціонерів з 9.00 год. Порядок денний зборів акціонерів ВАТ «Ізяславський завод «Харчомаш»:

1. Обрання повноваженої особи по прийняттю активів.

Уточнення до публікації оголошення від 10 лютого 2009 року у газеті «Голос України» № 23 (4523) Просимо читати: «Ліквідаційна комісія ДП «Тетерівліс» у зв'язку з ліквідацією підприємства оголошує конкурс з продажу майна», далі за текстом.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 16/15/09 від 02 лютого 2009 року про банкрутство Комунального підприємства «Василівське виробниче управління житлово-комунального господарства» Василівської міської ради Запорізької області (71600, м. Василівка Запорізької області, вул. Лікарняна, 12, код ЄДРПОУ 34856050, р/р 26009300311 у філії ЗОУ ВАТ «Державний ощадний банк України», МФО 313957). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Моїсеева Ю. В., ліцензія АБ № 271577 від 28.11.2005 р. (72316, Запорізька обл., м. Мелітополь, а/с-105, 3-й пров. Малиго, 13, тел.: 8 (050) 322-37-88). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

ЗАТ СК «Галактика» повідомляє, що картки міжнародного автомобільного страхування («Зелена карта») № 5795114, 5930858, 5930859, 5035598, 5035599 та поліси обов'язкового страхування цивільної відповідальності № ВВ/5981566, ВВ/5981575, ВВ/5981576, ВВ/5981577, ВВ/5981578, ВС/0611960, ВС/2501970, ВС/2502923, ВС/4795584, ВВ/2454066, ВВ/2454067, ВВ/3585914, ВВ/3585923, ВС/2503661, ВС/2507735, ВС/2507736, ВВ/1105951 втрачені. З цієї причини вважати їх недійсними.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДП ВАТ "Донбасенергобуд" БМУ "Вуглегірськєнергобуд" повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На повторний конкурс виставляється активи ДП ВАТ "Донбасенергобуд" БМУ "Вуглегірськєнергобуд": 1. Адміністративна двоповерхова будівля з підвалом (літ. Б-2), розташована за адресою: Донецька обл., м. Светлодарськ, вул. Енергетиків, 95, площа - 1836,6кв.м., початкова ціна продажу - 417826,50грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 20891,33грн. 2. Будівля боксів з оглядовими ямами (літ. М-1,М'-1, М2-1), розташована за адресою: Донецька обл., м. Светлодарськ, вул. Енергетиків, 101, початкова ціна продажу - 22337,50грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 1116,88грн. 3. Будівля цеху гаражу (літ. І-1), розташована за адресою: Донецька обл., м. Светлодарськ, вул. Енергетиків, 101, площа - 72,0кв.м., початкова ціна продажу - 9000,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 450,00грн. 4. Вбудовано - прибудовано приміщення столарного цеху (літ. Н-1), розташована за адресою: Донецька обл., м. Светлодарськ, вул. Енергетиків, 101, площа - 114,1кв.м., початкова ціна продажу - 14262,50грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 713,13грн. 5. Будівля прохідної (літ. Г-1), розташована за адресою: Донецька обл., м. Светлодарськ, вул. Енергетиків, 101, площа - 11,0кв.м., початкова ціна продажу - 1485,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 74,25грн. 6. Столярні вироби (вікна, двері, антресолі - 11 найменувань), початкова ціна продажу - 588,68грн. у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок - 29,43грн. 7. Залізобетонні конструкції (стакани фундам., ферма, балка двускатна, виробн резервуару, прогон - 5 найменувань), початкова ціна продажу - 17992,99грн. у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок - 899,65грн. З фіксованими умовами конкурсу та технічною характеристикою об'єктів можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 15 календарних днів до 13.00 год. 06 квітня 2009р. включно. Конкурс відбудеться після 15 календарних днів 07 квітня 2009р. об 14.00 у ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ДП ВАТ "Донбасенергобуд" БМУ "Вуглегірськєнергобуд". Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

Постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 04.03.2009 р. у справі №25/126/07 ТОВ «Карат» (код ЄДРПОУ 19278614, Запорізька область, м. Оріхів, вул. Шевченка, 11) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Забродіна О. М. (69121, м. Запоріжжя, а/с 6335, тел.: 8 067-780-39-60).

Господарським судом Сумської області (40011, м. Суми, пр-т Шевченка, 18/1) ухвалою від 04.02.2009 року порушено провадження по справі № 6/34-09 про визнання банкрутом відкритого акціонерного товариства «Низівський цукровий завод» (42355, Сумська область, Сумський район, смт. Низи, вул. Цукровиків, 1, код ЄДРПОУ 00373014) та введена процедура розпорядження майном. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Закорюк Вадима Вікторовича (адреса: 40011, м. Суми, вул. Рибалка, 2, оф. 404, ліцензія серії АВ № 347186 від 11.09.2007 р.). Заяви кредиторів та санаторів до боржника приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) від 17.02.2009 року по справі № 5/17/27-Б припинено процедуру ліквідації та здійснено перехід до загальної судової процедури відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом Виробничого сільськогосподарського кооперативу «Шпиченці» (с. Шпиченці, Хмельницького району, 31300, Код ЄДРПОУ 03788721, п/р 26006301212203 в ЦВ «Промінвестбанку», МФО 315278). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чернецьку Аллу Анатоліївну, ліцензія серії АВ № 158528 від 11.01.2007 р., м. Хмельницький, вул. Свободи, 57, офіс 111. Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Повідомлення про доповнення до порядку денного загальних зборів акціонерів ЗАТ "Одеський завод шампанських вин"

Закрите акціонерне товариство "Одеський завод шампанських вин" доводить до відома акціонерів товариства, що за пропозицією акціонерів Товариства до порядку денного загальних зборів акціонерів ЗАТ "Одеський завод шампанських вин", які відбудуться 31 березня 2009 року о 14.00 за адресою: м. Одеса, Французький бульвар, 36, загальне повідомлення про які було опубліковане в газетах "Голос України" № 27 (4527) від 14.02.2009 р., та "Одеський вісник" № 22 (4422) від 12.02.2009 р.. доповнити наступними пунктами:

7.Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2008 рік.

8.Затвердження річного та балансу за 2008 рік.

9.Визначення напрямків використання прибутку та покриття збитків ЗАТ "Одеський завод шампанських вин" за підсумками 2008 року.

Основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства за 2008 рік (тис. грн.)		
Найменування показника	період	
	2008 звітний	2007 попередній
Усього активів, оборотні та необоротні	101770	149206,2
Основні засоби (залишкова вартість)	18406	14452,8
Довгострокові фінансові інвестиції	101	770,3
Запаси	20747	25139,4
Сумарна дебіторська заборгованість	41396	34159,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	31	4,2
Нерозподілений прибуток	(13476)	1089,7
Власний капітал	53541	68641,1
Статутний капітал	13041	13041
Довгострокові зобов'язання	---	---
Поточні зобов'язання	48870	85540,6
Чистий прибуток (збиток)	(13701)	6192,4
Середньорічна кількість акцій (шт.)	13041	13041
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	775828	0
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду	581871	0
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	304	312

Правління Товариства.

АКІБ "УкрСиббанк" оголошує про відкриття конкурсу з вибору постачальника господарчих товарів, канцелярських товарів, паперу та касових витратних матеріалів.

За тендерною документацією звертатися за телефоном: (044) 537-49-06 та електронною поштою: Vitaliy.Dalkevich@ukrsibbank.com Контактна особа - Далькевич Віталій Конкурс проводиться до 23 березня 2009 року включно.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 20 лютого 2009 р. порушив провадження по справі № Б-39/41-09 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Терра-1" (код ЄДРПОУ 33725260, 61033 м. Харків, вул. Шевченка, 327, п/р 260083018702 в АКБ "Золоті ворота", МФО 351931). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вербицького В. В. (ліц. АБ № 216765 від 01.03.05 р). Заяви з грошовими вимогами кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-А) постановою від 04.03.09 р. по справі № 21/75 Б визнав банкрутом ПП «Терикон-2007» (91011, м. Луганськ, вул. Корольова, 33, офіс 24, ідент. код 35080304) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Клінчев Олександр Анатолійович, ліцензія АВ № 307408 від 16.04.2007 р. (адреса для кореспонденції: 91055, м. Луганськ, вул. Лермонтова, 1-Г, к. 301). Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) Постановою від 05.03.2009 року по справі № 18/90 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру стосовно Глобинської ремонтно-будівельної дільниці, вул. 40-річчя Жовтня, 97А, м. Глобине, Полтавська обл., код ЄДРПОУ 03059790. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Телешуна Ю. В. (ліцензія № 271693 від 08.02.2006 р.), 36003, м. Полтава, м-н Незалежності, 1 Б, кім. 27, т. 56-48-36. Заяви кредиторів приймаються в місячний термін.

Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців

Вимоги до кандидатів: громадянство України, повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста, стаж роботи за фахом не менш як п'ять років, обов'язкове вільне володіння українською мовою, досконале знання комп'ютера.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву на ім'я керівника Управління про участь у конкурсі; заповнену особову картку (формат П-2ДС) з відповідними додатками; дві фотокартки розміром 4 x 6 см; копії документів про освіту; декларацію про доходи; копію першої та другої сторінки паспорта.

Під час проведення конкурсу кандидати складають письмовий іспит. З переліком питань до іспиту можна ознайомитись у відділі кадрів Управління.

Документи приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 01009, м. Київ, вул. Банкова, 6-8а, к. 304.

Довідки за тел.: 255-44-40.

Постановою Господарського суду Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) від 25.02.2009 р. у справі №Б3/222-08 Товариство з обмеженою відповідальністю «Лан» (Київська область, смт. Іванків, вул. Хоменко, 15; код 32505134) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та ліквідатором призначено фізичну особу - підприємця Чорного І. І. (01024, м. Київ-24, а/с 89). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 45/203 від 11.02.2009 р. ТОВ «АМІК» (83102, м. Донецьк, вул. Куйбишева-42, ЄДРПОУ 32582963) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатором арбітражного керуючого Вишневську Наталію Миколаївну (83000, м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 15-39, ліцензія № 158287). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької обл. (83048, м. Донецьк, вул. Артема-157) від 04.03.2009 р. по справі №5/174 Б ТОВ «КЛК», м. Донецьк, пр-т Ілліча-89, ЄДРПОУ 31551740, МФО 335946, р/р 26004010111930 в ВАТ «Південкомбанк», м. Донецьк, визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатором арбітражного керуючого Поліщука Олександра Борисовича (83045, м. Донецьк, вул. Воровського, 5/1), ліцензія АБ №176082 від 24.06.2005 р. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 02.03.2009 р. порушено провадження у справі № 25/37/09 про банкрутство ТОВ «Бі-Нафта» (код ЄДРПОУ 30323829, м. Запоріжжя, 69059, вул. Радгоспна, 30/31), розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Багмета Сергія Володимировича, ліцензія АВ № 347107. Заяви кредиторів приймаються за адресою: 69104, м. Запоріжжя, а/с 1064, факс 8061 233-96-83.

02.02.2009 р. господарським судом Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) порушено провадження у справі № 21/17 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Ліфан ДК» (79039, м. Львів, вул. Брюховицька, 35; код ЄДРПОУ 00274826, розрахунковий рахунок №26062301417263 у філії «Відділення Промінвестбанку м. Львів», МФО 325633). Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Михайлюка Ростислава Юліановича (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства Міністерства економіки України серія АВ № 307378 від 29.03.2007 р., який проживає за адресою: 79014, м. Львів, вул. Козланюка, буд. 2, кв. 7). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) постановою від 29.01.2009 р. у справі № 14/166 визнав банкрутом і відповідно до ст. 52 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» відкрив ліквідаційну процедуру щодо товариства з обмеженою відповідальністю «Хімагроінвест» (18014, м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72, код ЄДРПОУ 30842601, п/р 26007203198001 в Черкаській філії ВАТ КБ «Промекономбанк», МФО 354875). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Пилипенко Тетяну Вікторівну (ліцензія серія АВ № 271638 від 29.12.2005 р.), яка проживає за адресою: м. Черкаси, вул. Гагаріна, буд. 83, кв. 29, тел.: 76-47-89. Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Філія державної госпрозрахункової установи "Агентство з питань банкрутства" в Чернівецькій області організовує аукціон з продажу майна банкрута: Товариства з обмеженою відповідальністю "Агро - Контракт".

Для продажу пропонується: Лот №1 Комплекс будівель та споруд: Ідальня, літ А, заг. площею 134,5 кв.м, Вагова, літ Б, заг. площею 55,6 кв.м., Сторожка, літ В, заг. площею 9,6 кв.м., Котельня, літ Г, заг. площею 100,3 кв.м., Гаражі, літ Д, заг. площею 198,0 кв.м., КЗС, будівля, літ. ЕЄ, заг. площею 157,7 кв.м, Склад, літ Ж, заг. площею 682,3 кв.м, Пташник, літ З, заг. площею 452,8 кв.м, Склад, літ І, заг. площею 1098,6 кв.м, Майстерня, літ Ї, заг. площею 788,75 кв.м, що знаходяться за адресою: вул.Кільцева (вул.Окружна), буд.№3, смт. Кельменці, Кельменецького району, Чернівецької області, початкова ціна 332000 грн. без ПДВ. З технічною характеристикою майна банкрута та умовами участі аукціоні можна ознайомитись у організатора аукціону за телефонами: (0372)58-43-68, 80505228757. Заявки приймаються за адресою: м.Чернівці, вул.Головна, 44/24 ЧФ ДГУ "Агентство з питань банкрутства". Останній день подання заявок "16" квітня 2009р. Аукціон відбудеться "20" квітня 2009р. об 10 год. за адресою: вул.Головна, 44/24, м. Чернівці, Філія ДГУ "Агентство з питань банкрутства" в Чернівецькій області.

Сьогодні відзначає своє 50-ліття
художній керівник київського Молодого театру
Станіслав Мойсеєв

27 березня в Ужгороді відкривається
IV Міжнародний арт-фестиваль
«Березневі коти»

Ще й радіо мовчить!

Мешканці Чернівецької області б'ють на сполох. Припинила трансляції радіостанція «Культура». Управління інформації та зв'язків із громадськістю облдержадміністрації звернулося до керівництва Чернівецької філії Концерну радіомовлення, радіозв'язку і телебачення з проханням надати пояснення з цього приводу.

Як повідомив директор філії КРРТ Олександр Александров, 30 січня нинішнього року отримав лист-розпорядження від Національної радіокомпанії України про припинення по всій Україні трансляції мережі УР-2 «Промінь» і скорочення обсягу мовлення мережі УР-3 «Культура» до шести годин на добу. «З 1 лютого 2009 року ці розпорядження було виконано», — повідомляє Олександр Александров. Водночас він інформує, що «Чернівецька філія Концерну РРТ має технічні можливості і готова до поновлення програм, передусім зацікавлена в отриманні державного замовлення на трансляцію».

Оскільки неможливо вирішити це питання на місцевому рівні, облдержадміністрація звертатиметься до народних депутатів України від Чернівецької області, керівництва Концерну РРТ і Національної радіокомпанії України з проханням знайти можливість для відновлення трансляції на території області радіопрограм «Промінь» і «Культура».

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

Другі після італійців

Концерт незрячих виконавців з України пройшов з аншлагом у Білорусії.

У Бресті відбувся інтегрований концерт незрячих виконавців та оркестру Львівського театру ім. М. Заньковецької «Поспішайте до рідної мами, сини». Брестська публіка вперше бачила виступ незрячих під супровід оркестру. Талановитих виконавців вітали оваціями та викликали заспівати на «біс».

В концерті взяли участь кращі незрячі виконавці з різних регіонів України. Зі сцени звучали українська і світова класика, твори сучасних композиторів, інструментальна музика. Такий виступ — унікальний не лише для нас: презентована Львівщиною Україна стала другою після Італії країною світу, яка втілила подібний непростий задум у життя.

Концерт у Білорусії організовано за посередництва Товариства «Україна-світ» на запрошення Генерального консульства України у Білорусії.

Ірина ЄГОРОВА.

Устилуг — райський куточок Стравінського

Заступник начальника управління культури і туризму Волинської облдержадміністрації Василь Ворон отримав із Великобританії пакет: твори Ігоря Стравінського, п'ять альбомів. Це дарунок директора видавництва «Boosey & Hawkes Musik Publishers Limited» Дженіс Зюськінд організаторам музичного фестивалю «Стравінський та Україна», який щорічно відбувається на Волині.

Це подія стала приводом для зустрічі з Василем Вороном.

— Василю Олександровичу, чи є повне зібрання творів Ігоря Стравінського?

— Такого видання ще немає. Але кожен видавець Стравінського видає свої ретроспективи. А рекомендував цей проект видавництву «Boosey & Hawkes» почесний гість минулорічного музичного фестивалю, видатний британський режисер Тоні Палмер. У Народному домі «Просвіта» в Луцьку тоді показали документальну стрічку «Десь на кордоні...», яку англійський режисер зняв ще 1982 року — до 100-ліття Стравінського.

В Устилузі 1907 року Ігор Стравінський збудував за власним проектом будинок. Унікальний зразок ландшафтної архітектури, що витримав дві світові війни, спотворила повоєнна перебудова під житло. Композитор звав цей дім «райським куточком». Та під час візиту до СРСР йому не дали побувати тут. На початку 1980-х режисера Тоні Палмера також не пустили до Устилуга, і в оригінальній версії у СРСР фільм не показали...

Прем'єра відбулася лише через 26 років в Луцьку, а дублювали фільм українською мовою на Волинському телебаченні. А режисер нарешті побував у «райському куточку» Стравінського.

Незабутнє враження справив

на Палмера в Устилузі єдиний в світі музей композитора, який створила дослідниця творчості Ігоря Стравінського, кандидат історичних наук Олена Огнева. Біля будинку, де жив Стравінський, 17 червня, в день його народження, відбувся концерт «До витоків «Весни священної».

Ми сподіваємося, що 2012 року наш українсько-польський мистецький проект — музичний фестиваль «Стравінський та Україна» ввійде до культурної програми «Євро-2012».

— Чи знайдуться кошти, щоб повернути будинку Стравінського автентичний вигляд?

— У цьому зацікавлені наші друзі у Львові, Кракові, Лондоні, Базелі, в Канаді. В інституті «Ук-рзахідпроектреставрація» на наше замовлення і на кошти облбюджету виготовили паспорт на пам'ятку історії національного значення — дім композитора Ігоря Стравінського в Устилузі. Зроблено й проект меж та режимів використання зон охорони історичного ареалу Устилуга, де зберігся дім Белянкіних-Носенків. Катерина Носенко стала дружиною композитора. На цій землі народилося їхнє кохання, їхні діти, тут Ігор Стравінський для своєї родини збудував оригінальну оселю. Є надія, що її проект знайдуть у фонді

Пауля Захера в Базелі, звідки голова Краківської організації спілки композиторів Польщі Єжи Станкевіч уже привіз до Устилуга фрагмент інтер'єру майстерні під шатровим дахом...

— Будинок Ігор Стравінський спроектував на зразок швейцарського шале. Стояв він на крутому березі річки Луга, де колись був палац князів Любомирських. Місце дійсно казкове!

— На початку 1980-х років нинішньому директору музичної школи Володимиру Терещуку знадобилося немало відваги, щоб врятувати дім композитора від руйнації. А будинок Белянкіних-Носенків, куди Стравінських привіз ще до того, як збудував поруч власну оселю, зберігся, але колишні господарі міста його продали, потім перепродали. Тепер нові власники зобов'язані рахуватися з вимогами Закону України «Про охорону культурної спадщини»: використовувати пам'ятку в спосіб, що потребує

найменших змін і доповнень. Поки що вони відмовляються підписувати охоронний договір.

— Тоні Палмер був присмню вражений побаченим торік на фестивалі. Як це вплинуло на його творчі плани?

— Ми обговорюємо з Тоні Палмером ідею документального фільму про Україну. Режисер хоче розкрити такі теми: Стравінський і європейський авангард початку ХХ століття, а також — Стравінський в Устилузі (саме тут виник задум «Весни священної»). Отакий задум фільму, а пані Дагмара Дувірак, що мешкає в Канаді, згодна долучитися до написання сценарію.

— А як справи з фінансуванням фестивалю «Стравінський та Україна» в 2009 році?

— На жаль, організатори можуть покладатися лише на себе. Однак приємний сюрприз гостям фестивалю обіцяємо.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.
Фото автора.

Микола Гоголь: «Я українець. І мій рід по матері боронив шаблями вітчизну»

ДАТА

В університетському видавництві «Пульсари» вийшла книжка Миколи Босака «Остання загадка Гоголя», присвячена 200-річчю від дня народження славетного письменника. Як пояснює автор, «ця книга є до певної міри літературною містифікацією. Бо містичним, загадковим досі залишається й сам Микола Гоголь. Таїною оповиті його з'ява на світ, причина самотності, дар провидця, непоборне відчуття месіанства, нібито спалення другого тому «Мертвих душ», якщо він був, смерть і зникнення голови з труни...».

Микола Босак, до слова, земляк Миколи Васильовича, «уроджений полтавець», котрий «пройшов стежками Гоголя і прототипів його героїв у Яновщині (нині Гоголеве), Шишаках, Яреськах, Великих Сорочинцях, Миргороді, Полтаві та Диканьці», в «Останній загадці» прагне розкрити ще одну таємницю письменника — «чи була в нього та єдина жінка, з якою він мріяв поєднати долю і якій звиряв найпотаємніші думки». Через епістолярні ремінісценції він схиляє нас до висновку, що була. Автор скомпонував рукопис з уривків реальних листів Миколи Гоголя до Марії Балабіної, Олександри Смірної-Россет, Анни Вільгор-

ської як до єдиної уявної музи свого великого земляка. Це зроблено з такою органічною, навіть витонченою філігранністю, що повністю абстрагуєшся від застереження самого Миколи Босака: читачі мають справу з літературною містифікацією.

Глибока обізнаність автора в темі відчувається не лише в доборі спеціальних «романтичних» листів. Адже кожен з них розкриває, крім ліричних почуттів письменника, образ Гоголя в усій багатовимірності його внутрішнього світу — в глибокій і чистій Вірі: «Де світло, там Господь мій, бо Він є світло для світу і немає в ньому ніякої темряви. А де Бог мій, там і душа моя, і всі помисли мої»; у сум'яттях з приводу національної самоіндифікації: «Я вже якось відповів кільком доброзичливцям, яка в мене душа, хохляцька чи російська. Я й сам тоді не знав, яка вона в мене...»; в чіткому переосмисленні відповіді на це запитання: «Коли я ще підбирався до «Тараса Бульби» та рився в скрині історії, не раз мене огортали гарячі хвилі, тверділа думка, що і я українець, що і мій по матері рід Лизогубів шаблями боронив вітчизну. Це для нього оббріханий гетьман Мазепа зміцнював Могиланську академію, будував храми й монастирі... Я давно помітив, коли при великоросах заходить мова про Україну, — це їх дратує. Ще жодного не вдалося зустріти, який би не подав знаку своєї вищості над хохлами. Це від гордині й невігласства...»

Щиро визнавав Микола Гоголь у листах і своє несправдливе ставлення до Тараса Шевченка, продемонстроване якось земля-

кам Бодянському і Данилевському: «Дьогтю занадто, навіть більше, ніж поезії. Нам з вами як українцям це приємно, але ж не у всіх такі носи...» Прозрінням для автора «Мертвих душ» став вірш-посвята Кобзаря «Гоголю». «Прихована енергія кремінних слів «великий мій друже» викресала в уяві історію України, того кирпатого її Бояна, який навіть ідучи по Невському проспекту, бачив лише свою дорогу, свою землю... Мене ще ніколи так не пекло усвідомлення вчиненої несправедливості. Я зрозумів, що зверхньо сперечався з Бодянським, і лише тепер розгадав, чому. Я заздрив Шевченку. За те, що він зумів узяти в своє серце дух і силу землі, на якій зріс, мелодію мови свого народу, і не розгубив їх, не перелицював, лише огранив і дорогими коштностями роздав кожному, хто не лінився брати...»

«Коли згадую Вас, на душі завжди стає світло й піднесено, як на Великдень у церкві...» Якими словами, якою мелодією можна краще і глибше донести свою любов? Мені здається, відповідь на це запитання розгадана: так могла написати людина, котра сама намагалася безперервно світліти душою. І відблиск цього духовного сива пролизує всю «Останню загадку Гоголя».

Переконана, що читачі подякують Миколи Босаку за нестандартний підхід до одного з найдостойніших діячів світової культури. Думки й почуття Миколи Гоголя в дібраних у книзі листах актуальні й сьогодні. Перечитайте їх, і ви самі переконаєтеся в правоті цих слів. Щира вдячність і видавцям з «Пульсарів», які в наш прагматичний час не женуться за дешевою кон'юктурою і вміють відрізнити «Великдень» від сіратини буднів: це доводить не тільки «Остання загадка», а й інші дітища видавництва. Одержите ви насолоду і від художнього оформлення книги. Серед ілюстрацій — знайомі й рідкісні портрети і самого Миколи Гоголя, і його адресаток — тієї уявної незнайомки, якій присвячена остання загадка найзагадковішого з наших письменників-земляків.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Ще настане весна для петриківських квітів

Минуло 125 літ з дня народження Тетяни Пати

Петриківку, як козацький зимівник, нібито заснував у XVIII столітті козак з Полтави — Петрик. За іншою версією, Петриківка отримала назву від Петра Калнишевського, останнього кошового Війська Запорозького. Оселі тут здавна — розмальовані. У петриківських хатах цвіли на стінах мальви й калина, а на ній співали птахи, кликали на поріг щасливу долю. Про господиню, в якій виходило це найкраще, казали: «У неї в хаті, як у церкві». Такою, кажуть, була і Тетяна Якимівна Пата.

«Воно намальоване!»

Один із її учнів, відомий майстер петриківського розпису (на жаль, також покійний) Федір Савич Панко згадував: «Тетяна Якимівна мені розказувала, що молодію була така гаєна (тобто непосидюча, охоча до витівки). Якось батьки поїхали в Полтаву на ярмарок, а вона надумала розмалювати зовні хату. Намалювала соняшники від призьби до самої стріхи. Одійшла, глянула: стріха на соняшниках лежить, а хати наче й нема. Аж ось повертаються батько з кумом, звичайно, на підпитку. Батько: «Тпру! Куме, а де це ми?». Кум підійшов до хати, довго дивився, потім дептав: «Та воно ж намальоване!»

Для настінного малювання до кінця XIX століття петриківські художники брали крейду, сажу, кольорову глину, саморобні рослинні фарби. Розводили їх яєчним жовтком, молоком, вишневим клеєм. А у 1900-х роках Петриківка стає центром виготовлення «мальовок». Це — стрічки-фризи, вазони-букети, гілочки з квітами, які малювали на тонкому папері дешевими аніліновими фарбами, а потім наклеювали на ґрунт стіни. Анілінові барвники, як і рослинні, розводили жовтком, а малювали пензликом з котячої шерсті.

Тетяна, як і семеро її братів-сестер, змалку заробляла на хліб. Із чотирнадцяти літ ходила по хатах квітчати до свят або весілля комини печей. А заміж вийшла — працювали удвох з чоловіком: він майстрував скрині, а вона їх вбирала у барви. У 1914-му чоловік загинув на фронті, а молода жінка у тридцять літ залишилася з чотирма дітьми.

Хтозна, як склалася б доля художниці, якби не зустріч із видатним істориком, етнографом Дмитром Яворницьким. Це його стараннями «цибульки» й «кучерявки» вибралися за поріг петриківської хати і пішли дивувати світ. На замовлення Дніпропетровського краєзнавчого музею, який очолював тоді Дмитро Іванович, Тетяна Пата виконала килим та два ескізи розпису коминів, які нині зберігаються у фондах. А згодом була запрошена до

Києва на першу республіканську виставку українського народного мистецтва, яка експонувалася потім у Москві та Ленінграді.

У 1937 році з Надією Білокінь і Галиною Павленко її запросили до Москви розписувати Український павільйон на Всесоюзній сільгоспвиставці. Відтоді Тетяна Пата — постійна учасниця обласних, республіканських, союзних та зарубіжних виставок.

«Малюйте, як я!»

У 1936 році учитель Олександр Феодосійович Статива заснував у Петриківці школу декоративного розпису і запросив Тетяну Якимівну викладати композицію орнаменту. Вона не вміла читати й писати, але розуміла природну красу — до останньої прожилки на листочку (вишкрябувала їх трісочкою). Пелюстки квіток малювала стеблинкою осотняку, перисті листочки — пензликом з котячої шерсті, а ягоди — пальцем. Учням казала: «Малюйте, як я!»

Ця техніка шокувала відвідувачів виставок, особливо іноземців. Коли Федір Панко у Парижі умочив палець у фарбу, всі остовпіли. А коли побачили, що з того виходить, вишикувались у чергу по мальовки.

Школа Олександра Стативи випустила останніх вихованців за два місяці до війни. То було ціле покоління талановитих майстрів-петриківців: Марфа Тимченко, Євдокія Ключа, Галина Прудникова-Завгородня, дочка Т. Пати — Векла Кучеренко, Іван Завгородній, Марія Шишацька, Віра Клименко-Жукова, Федір Панко, Ніна Шулик, Василь Соколенко, Зоя Кудіш.

А їхня вчителька, яку називають однією з родоначальниць петриківського розпису, створила ще багато прекрасних робіт, серед яких виділяється «Зозуля на калині». До цієї теми художниця поверталася не раз, в останньому варіанті сива зозуля літає садками і, ніби вдовиця, тужить і шукає щастя.

Померла Тетяна Якимівна Пата у 92 роки, похована у Петриківці. На її могилі — пам'ятник із білого карпатського каменю. Збе-

Тетяна Пата (праворуч) з мистецтвознавцем Наталією Глухенькою.

реглася хата, де вона жила і творила дивні картини, по яких, як вважала сама, можна прочитати все її життя. Зараз тут мешкає правнук Тетяни Якимівни.

Він не проти перейти в іншу підходящу хату, а свою віддати під музей, — розповідав мені депутат петриківської селищної ради Анатолій Лисенко. — Поки що такої можливості не знайшли. Хоч треба було б. І заради пам'яті нашої великої землячки, і заради самої Петриківки, де останнім часом розвивається зелений туризм, який приваблює у цей край не тільки природою, а й славою петриківського розпису.

Як на мене, найліпший пам'ятник Тетяні Паті у Петриківці — районна дитяча художня школа її імені, яка торік святкувала золотий ювілей. Сьогодні тут 72 учні. Як правило, приходять сюди діти у дев'ять-десять років. Але недавно довелося відкривати експериментальний клас — для двох шестиліток...

«Дружба» мистецтвом не пахне

Кращі часи для «петриківки» (так зазвичай називають тутешні вироби) — це 1980-ті роки: річний обсяг виробництва фабрики «Дружба» сягав 5 млн. карбованців, а продукцію постачали у 20 країн світу. Попит був великий, його не встигали задовольнити ні фабричний конвеєр, де петриківський розпис був поставлений на потік, ні експериментальний цех, де майстри забороняли робити більше десяти екземплярів одного малюнка. Зараз немає ні фабрики, яка належить ВАТ «Укрхудожпром», ні експериментального цеху, що був філією Дніпропетровського обласного художньо-виробничого комбінату.

При розпаюванні майна фабрики люди просто були ошукані,

вважає заступник голови Петриківської райради Лідія Можна: доручення розпоряджатися цим майном оформили на одну особу, яка передала права людей «Укрхудожпрому», і тепер у приміщеннях, де ще недавно витав дух мистецтва, пахне гусячим послідом — будинок здають в оренду. Лідія Можна побувала недавно в Києві, ледь знайшла «сарайчик», де міститься «Укрхудожпром», і намагалася з'ясувати плани подальшого використання петриківського об'єкту.

— Ми пропонуємо передати його у комунальну власність і використовувати як центр роз-

витку народних промислів. Але про це у Києві й слухати не хочуть, — розповідає Лідія Можна. — До райбюджету вони нічого не сплачують, навіть земельного податку, — а будівля разом з господарськими спорудами займає 3,37 га. Валентина Семенюк, будучи на посаді голови Фонду держмайна, ініціювала передачу об'єкту в комунальну власність, і навіть з цього приводу розпочато судову справу. З'ясуємо, в якому суді вона розглядається, і будемо добиватися вирішення її на користь громади.

... А вижив «колгосп»

Єдине підприємство розпису, яке вижило в нових економічних умовах — Центр народного мистецтва «Петриківка», створений ще в 1991 році.

— Я розумів, що в умовах ринку про нас ніхто не дбатиме і що треба будувати структуру, яка буде власністю самих художників, — розповідає голова правління, заслужений майстер народної творчості України Андрій Пікуш. — З мене сміялися: мовляв, колгоспи руйнують, а він новий створює. Однак вижив саме цей «колгосп» — підприємство з колективною формою власності. У 1991 році нас було одинадцять, зараз сорок. Це відомі майстри, роботи яких є у найбільших музеях. Серед них п'ять заслужених майстрів народної творчості України, 25 членів Національної спілки художників. Можна було й більший колектив зібрати, адже колись до двохсот художників працювали у цій галузі, і зараз чоловік п'ятдесят малюють удома й самі реалізують свої вироби, щоб підтримати сімейний бюджет. Але замовлень і для цих сорока не завжди вистачає. На рік ми реалізуємо понад 150 найменувань виробів, майже на 700 тис. грн.

Центр працює на самофінансування й самокупності, утримує будинок, який у 1970 роках стараннями Федора Панка побудований для експериментального цеху. Своїх фірмових магазинів «Петриківка» не має, її продукцію можна купити у художніх салонах, інших магазинах, які беруть вироби на реалізацію, і на самому підприємстві.

— А потенціал наших майстрів — безмежний, — каже Андрій Пікуш. — Це знадобиться у поліграфії, художній промисловості, розпису одягу, створенні інтер'єрів, які поки що тільки знищуються. Немає вже в Києві магазини «Казка», який розписувала Марфа Тимченко, і з десяток моїх настінних розписів у Дніпропетровську теж пропали.

Але петриківка ще оживе, впевнений художник. З-під палітки, яким «нові українці» захищують стіни, проростуть дивовижні петриківські квіти і врятують світ.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.
Фото автора.

Полтавський феномен у Києві

У столиці презентовано одразу декілька книжок Віталія Ханка, доцента кафедри образотворчого мистецтва архітектурного факультету Полтавського національного технологічного університету імені Ю. Кондратюка.

Для 72-річного дослідника головна тема — мистецтво Полтавщини XVII—XXI століть. Про авторитет Віталія Ханка свідчить хоча б те, що він є членом Міжнародної асоціації критиків мистецтва в Парижі (при ЮНЕСКО). В Україні він належить до тих, хто активно цікавиться регіональним мистецтвом. Це нині велика рідкість. За словами Дмитра Степовика, доктора богослов'я та мистецтвознавця, сучасне регіональне мистецтвознавство переживає занепад. А справжніх краєзнавців, які інтенсивно вивчають культуру рідного краю, можна перелічити на пальцях однієї руки, а тому «справжнім дарунком Полтавщині можна вважати феномен Віталія Ханка».

Презентовано також книжки В. Ханка «Мистецтвознавча наука на Полтавщині», «Лекції з історії мистецтвознавства», «Полтавщина: Плин мистецтва, діячі». Остання — найвагоміша. Це добре ілюстрована тричастинна збірка дослідницьких статей про історію мистецького життя краю, визначних діячів, музейні зібрання, навчальні мистецькі заклади, народні промисли та діяльність Полтавського земства.

Наталія ХІЛОБОК.

Ціна колекції — 850 тисяч доларів

У столичному Українському домі відбулась урочиста презентація колекції картин видатних українських художників зарубіжжя XX століття, подарованих Україні громадянкою Канади Галиною Горюн-Левицькою.

Колекція складається з 119 картин видатних українських художників (77 картин Мирона Левицького та 42 мистецьких творів Олексі Грищенка, Любослава Гуцалюка, Едварда Козака, Михайла Кміта, Василя і Миколи Кричевських, Галини Мазепа, Василя Хмелюка та інших). Цінність цих творів, зокрема, ще й у тому, що вони належать до мистецтва, яке в радянській Україні ніби «не існувало», хоч і було визнане в світі.

Картини перевезено з-за океану за сприяння Міністерства культури і туризму, Міністерства закордонних справ.

А основну роботу виконала Державна служба контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України. Прикметно, що річний бюджет цієї служби — лише 15 тисяч гривень, а вартість колекції, за оцінками експертів, близько 850 тисячі доларів!

Після виставки у Києві колекцію передано на постійне зберігання до Львівського національного музею імені Андрея Шептицького. Раз на п'ять років, згідно з угодою, колекція повністю експонуватиметься у Львові або інших містах України.

Вл. інф.

Урок у районній дитячій художній школі імені Тетяни Пати веде Людмила Лук'яненко.

22 березня в Україні часом сніг та дощ. На дорогах місцями ожеледь. Вітер південно-східний, північно-східний, 5—10 м/с, місцями пориви 15—20 м/с. Температура вночі від 3 градусів морозу до 3 тепла, вдень 1—7 тепла, у Карпатах вночі і вдень 4—7 градусів морозу.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Векторність

Кожній партії, кожному можновладцю — по особисто-му «вектору руху»: кому на схід, кому на захід, а кому й до мавзолею...

Політична мазанина

Політику на хліб не намажеш, зате політиканів розмазати по стіні можна.

Про довголіття

Хочеш довше прожити — хворій удома.

Якщо все крадуть...

То оцю кризу, що «прийшла» до нас, можновладці теж вкрадуть чи залишать для на-роду?

Йосип БЛОСКУРСЬКИЙ.

Заперечуючи Геракліту

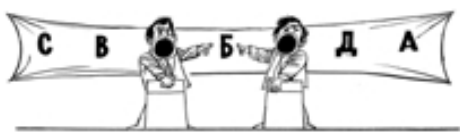
Все тече, а що змінюється?

Всі на дні

Перебування країни на дні кризи наша еліта вирішила пересидіти на золотому дні.

Напис на агітплакаті:
«Сябры Расеяне, ляпитесь с нами до купы!»

ДОШКА ПОШАНИ

Як робиться грамотний піар

Віктор Балога, глава секретаріату Президента:

— Фірташ — це не синонім зла і не синонім добра. Фірташ — це людина, яку кинули в багаття на поживу аборигенам тільки для того, щоб Юлія Володимирівна могла з кимось повоювати.

Від чергового:
— Найсумніше, що аборигени в це свято вірять і на всіх телеканалах стрибають і співають: «Взвейтесь кострами, синіє ночі...»

Гарна пропозиція

Валерій Писаренко, БЮТ:
— Я пропоную чиновникам секрета-

ріату Президента готувати теплі речі і, мабуть, сушити сухарі...

Від чергового:
— Здається, із сухарями нічого не вийде! Була надія заготовляти їх під Києвом, та раптом з'ясувалося, що майже вся сільгоспземля відійшла якимсь депутатам. До речі, пане Писаренку, їм теж треба готувати теплі речі, чи як?!

А чому?..

Михайло Чечетов, Партія регіонів:
— Наступного тижня планується приїзд у Київ десятків тисяч людей з різних регіонів... От вони приїдуть сюди — і ми їм просто пояснимо, чому вони сюди приїхали...

Від чергового:
— А якщо їм сподобається харчуватись у ваших шикарних ресторанах, почувати у ваших феєшенбельних магазинах, як ви їм поясните, що вони вже повинні їхати туди, звідки приїхали?

Хвилювання

Аліна Айвазова, дружина Л. Черновецького:
— Він крім бабусь і дідусів більше нікого не любить. Більше його ніщо не хвилює.

Від чергового:
— Не хвилюють навіть Олесь Довгий і Ірена Кільчицька?..

Захисник

Леонід Черновецький, міський голова Києва:
— Аделаджа — жертва політичних репресій, це дуже порядна людина,

Фото АКОЦЮБИНСЬКОГО.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ Народ живе, поки його проблеми безсмертні.

☞ Мінімальна зарплата — порятунок, якщо на неї посадити «вищий світ».

☞ Хороші закони не виконуються — брак матеріальної зацікавленості.

☞ Смутні часи: вище голову, песимісти!

☞ Гомо сапієнс, стережись! Ми вічні! Флора і Фауна.

☞ Злочини не прощають, а тримають про запас.

☞ Хабар — золотий ключик майже до всіх сердець.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ЦЬОГО ДНЯ, 21 БЕРЕЗНЯ

☐ 1804. У Франції введено в дію Цивільний кодекс французів («Кодекс Наполеона»), масштабний кодекс цивільного права країни. З поправками діє й досі.
☐ 1889. У Києві народився Олександр Вертинський, актор і співак.
☐ 1919. Проголошено Угорську Радянську Республіку (проіснувала до 1.08 1919).
☐ 1920. Постановою ВУЦВК в Україні створено Наркомат закордонних справ.
☐ 1929. Народився прозаїк Юрій Мушкетик («Семен Палій», «Гайдамаки», «Суд над Сенекою» тощо). Шевченківський лауреат.
☐ 1942. Померла Ольга Кобилянська, класик української літератури.

Астрологічний прогноз

Овен. По-народному — баян. За цей рік рівень знань нічим не поповниться, бо у зв'язку з фінансовою кризою влада не збудує нових воріт, як обіцяла. Валютні вливання від МВФ підуть на підтримку ваших родичів у законі. Стережіться шашликоїдних істот і любителів кожухів.

Телець. По-народному — бугай. Ви незаперечний лідер на цей рік, бо талісман, і тому можновладці підготовуватимуть вас зеленню і взимку. Та утримувати вас стане нерентабельно, і тому рано чи пізно з вас спустять шкуру.

Близнюки. Для прогресивних партій і блоків — кіндерсюрприз. Тому враховуючи негаразди, котрі охопили людство, вам краще не висовуватись і залишатися в лоні матері-природи до кращих часів. Вашу появу на світ у високих кабінетах можуть розцінити як рейдерську атаку.

Рак. По-науковому — членистоногий. Вам у цей кризовий період краще не вилазити на берег і не слухати теревенів можновладців і політиків, щоб не червоніти перед нащадками за їхню брехню.

Лев. По-народному — цар звірів. Цей рік не ваш, тому що вашому родові скоротили до незмоги видатки з держбюджету на утримання. Самі розумієте, м'ясо дороге, бюджет один, а вас багато!

Діва. Серед молоді — телиця. Ви, Діви, дуже дорогі в цей період нестачі фінансування, і тому ваші акції впадуть нижче пояса, бо утримувати те, що вище, не кожен і олігарх зможе.

Терези. По-простому — кантар. Ваш клан уже так роз-

перезався та вдосконалився, що один і той же кілограм сала зважує як кому заманеться. Вам потрібно врівноважитися й не обманювати покупців.

Скорпіон. По-нашому не перекладається. Вам усміхнеться фортуна на президентських чи парламентських виборах, хоча завдяки своїй отруйності ви здатні нехтувати виборцями і знищувати одне одного. Тож принесіть себе в жертву на користь людей! І пам'ятайте: коли що не так, закордон нам допоможе!

Стрілець. По-нашому — кілер, по-військовому — снайпер. Сказати про вас погано — викопати собі могилу. Тому ви дуже шанована особа в кланово-олігархічному світі і в найближче десятиріччя безробіття вам не загрожує.

Козеріг. По-батарьськи — козел. Не гнівайтесь, коли вас прирівнюють до людино-подібних істот в ласкавій формі. Все одно з вас молока — як з козла, більше не візьмеш.

Водолій. По-простому — пісяючий хлопчик. Вам у цьому році доведеться в поті чола працювати на благо населення, тому що водоканал за борги відключатимуть від енергосистеми, а ви єдиний, кому ще вірять люди. Яка не є, а волога!

Риби. Для шахістів — мат. Для доміношників — риба. Для водіїв — «цеглина». Завдяки занепаду промисловості ваші побутові умови значно покращаться. Та не піддавайтесь цій ейфорії, краще наберіть у рот води і не спливайте, бо ціни на вас стрімко ростуть, і ви можете не вберегти свою незалежність. Тим паче, що олія подешевшала!

Говоріть, вас не чути

Андрій Кожем'якін, БЮТ (про заяву заступника глави СП Кислинського з приводу того, що фракції БЮТ і КПУ розпочнуть процедуру імпичменту Президента):

— Ці вуста треба частіше мити і чистити, і тоді все буде, мабуть, нормально.

Від чергового:
— Ні, нормально буде тоді, коли одні миють вуста і говорять, а другі чистять вуха і слухають.

громадянин України, і доти, доки я дихатиму, я захищатиму всіх чорношкірих, японців, китайців...

Від чергового:
— Вже отримано радіоперехоплення переговорів сомалійських піратів: «Черновецький дихає? — Дихає! — Шкода, що ми так рано відпустили «Файну», а то б він нас захистив...»

Вас, Іванових, не зрозумієш

Сергій Іванов, віце-прем'єр Російської Федерації:

— Ми цілком усвідомлюємо, що Росія багата не тільки вуглеводневими ресурсами. Люди — ось наша друга нафта, що в умовах становлення економіки знань за своїм значенням небаром посяде заслужене перше місце.

Від чергового:
— Нічого сказати, гарне порівняння. Уявіть людей, схожих на нафту: жирне, слизьке, екологічно небезпечне, смердить — зате добре продається!

Мал. Михайла САЧКА, Василя ФЛЬОРКА, Миколи КАПУСТИ, Вадима СИМИНОГИ.

Чергував по «Куренно» Віталій СУДДЯ.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 519

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

